

സുറിയാനി സഭയിലെ
രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും
മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും

(Volume XI)

കോറെപ്പിസ്കോപ്പ കെ. മാണി രാജൻ

J. S. C. Publications
Patriarchal Centre
Puthencruz

2019

**സുറിയാനി സഭയിലെ
രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും
മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും
(Volume XI)**

By
Corepiscopo (Dr.) K. Mani Rajan

First Edition : 2019

Copyright @ Author

All rights reserved . No reproduction or translation in whole or part is allowed without written permission from the author.

Layout: Megapixel Graphics, Kottayam

Printed at: Mor Julios Press, Puthencruz

Published By:
J. S. C. Publications
MD Church Centre, Patriarchal Centre
Puthencruz, Kerala, India

Phone: + 91 484 2255581
Email: mdbookstall@yahoo.com
Copies: 1000

Price Rs. 65/-

ഉള്ളടക്കം

അവതാരിക.....	v
ആമുഖം	vii
1. അപ്പോസ്തോലനായ അക്വില 1	1
2. വിശുദ്ധ ക്രിസ്റ്റീന..... 2	2
3. ദീർഘദർശിയായ മീഖാ..... 4	4
4. വിശുദ്ധ യൂത്തിക്കിയസ്..... 5	5
5. നസിയാൻസിലെ അഗ്രജനായ മോർ ഗ്രിഗറി..... 6	6
6. മോർ ഗ്രീഗോറിയോസ് പൗലോസ് ബഹനാം..... 7	7
7. ശൗലിനെ മാമോദീസാ മുക്കിയ മോർ ഹനനിയ..... 8	8
8. രക്താംബരം വിറ്റിരുന്ന ലൂദിയ..... 10	10
9. നിക്കോദിമോസ് 11	11
10. ഫത്തിയൂൻ 13	13
11. യെരൂശലേമിലെ മോർ യൂഹാനോൻ..... 14	14
12. മോർ കൗമാ..... 15	15
13. ഏകാന്തവാസിയായ വിശുദ്ധ ഏശായാ..... 19	19
14. വിശുദ്ധ നികിത 20	20
15. എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരിൽ ഒരുവനായ ഫിലമോൻ..... 21	21
16. പൗലോസ് ശ്ലീഹായുടെ ശിഷ്യനായ ഒനിസിമസ് 22	22
17. പൊന്തിയോസ് പീലാത്തോസും ഭാര്യ പ്രോക്കുളയും.. 23	23
18. രക്തസാക്ഷിയായ സോഫിയ..... 25	25
19. എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരിൽ ഒരുവനായ ത്രൊഫിമോസ് 27	27
20. സന്യാസിയായ തിയൊഡോറസ്..... 28	28
21. കഷ്ട്കാരിലെ സന്യാസിയായ എബ്രഹാം 30	30

22. വിശുദ്ധരായ അന്റോണിനസ്, സെബിനാസ്, ജർമാനസ്, മന്നാത്തൂസ്	31
23. കന്യകയും രക്തസാക്ഷിയുമായ സുസന്ന	32
24. രക്തസാക്ഷിയും ശൈശവകാലത്തുമാത്രം വിശുദ്ധ ബെഞ്ചമിൻ	34
25. വിശുദ്ധരായ പത്രോബായും ഫിലൊലോഗോസും ഗായോസും.....	35
26. അറിയിപ്പുകാരനായ ഹെർമ്മാസ്.....	36
27. രക്തസാക്ഷിയായ അന്ത്യോഖ്യായിലെ ഹെസിക്കിയിസ്	37
28. പേർഷ്യൻ രക്തസാക്ഷിയായ ബർസാബാസ്.....	38
29. ആക്സിയൊപോലീസിലെ വിശുദ്ധ സിറിൽ.....	38
30. മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് ഗമാലൊ.....	39
References	43
Appendix - എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരുടെ പട്ടിക	47
Name Index - Volume XI	55
General Index - Volume I - X	57
Books by the author	67
ഗ്രന്ഥകർത്താവ്.....	71

അവതാരിക

ദൈവശാസ്ത്രം, ജീവചരിത്രം, ഭൗതികശാസ്ത്രബോധനം, ഗവേഷണം എന്നീ മേഖലകളിൽ നാൽപ്പതോളം പുസ്തകങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷിലും മലയാളത്തിലും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു വിദ്യാഭ്യാസ ശാസ്ത്രജ്ഞനാണ് വന്ദ്യ ഡോ.മാണിരാജൻ കോറെപ്പിസ്കോപ്പ. അതിൽ ഏറ്റവും പ്രസിദ്ധമാണ് *Queen of Sacraments* എന്ന വിശുദ്ധ കുർബ്ബാനാവ്യാഖ്യാനം. അതിന്റെ മലയാളം പരിഭാഷയായ *വിശുദ്ധ കുദാശകളുടെ രാജ്ഞി* ഉടൻ പ്രസിദ്ധീകരിക്കും എന്നറിയുന്നു. ഇവയെല്ലാം എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത് കൃത്യതയോടും വായനക്കാർക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ എളുപ്പമായ ലളിത ഭാഷയിലുമാണ്.

ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും, പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും* എന്ന പതിനൊന്നാം വാല്യത്തോടുകൂടി 330 ജീവചരിത്രങ്ങൾ സഭയ്ക്ക് ലഭ്യമാണ്. ഓരോ വാല്യത്തിലും 30 ജീവചരിത്രങ്ങളാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. 2003ൽ ആരംഭിച്ച ഈ പരിശ്രമം പത്താം വാല്യത്തോടുകൂടെ അവസാനിപ്പിക്കണമെന്നാണ് ആലോചിച്ചിരുന്നതെങ്കിലും ദൈവഹിതം അതായിരുന്നില്ല. പന്ത്രണ്ടാം വാല്യം കൂടെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ നിർബന്ധിതനായിരിക്കുന്നു എന്നാണറിയുന്നത്. അതിനുകാരണം ക്രിസ്തു സംഖ്യായ 8, 350ൽ ($3 + 5 + 0 = 8$) ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നതാണ്.

8 എന്നത് (Theotokos) ദൈവത്തെക്കുറിക്കുന്ന സംഖ്യയാണ്. ഈ വാല്യങ്ങളുടെ അനുഗ്രഹീത മകുടമായ 350ൽ എത്തുന്ന അടുത്ത വാല്യം ഉടനെ തന്നെ പ്രസിദ്ധീകൃതമാകുമെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുകയും പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

സഭാപിതാക്കന്മാരുടെയും സഭാപണ്ഡിതന്മാരുടെയും കൂടെ പൊന്തിയോസ് പിലാത്തോസ്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ പ്രോക്കുള എന്നിവരുടെ ഓർമ്മയും സഭ ആചരിക്കുന്നതിന് അതിന്റേതായ കാരണങ്ങളുണ്ട്. ദൈവസ്നേഹം ക്ഷമിക്കുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ടാണല്ലോ ക്രിസ്തുവിനോടുകൂടെ ക്രൂശി

കുറച്ചു വലത്തുഭാഗത്തെ കള്ളൻ പറുദീസായുടെ അവകാശിയായത്. അതുപോലെ തന്നെ പൊന്തിയോസ് പീലാത്തോസിന്റെയും കർത്താവിനെ സുഗന്ധവർഗ്ഗങ്ങൾ പൂശി കബറടക്കിയ അരമതുകാരൻ യൗസേഫിന്റെയും ഈ വാല്യത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന നിക്കോദിമോസിന്റെയും ജീവചരിത്രം പല വായനക്കാർക്കും പുതിയ അറിവായിരിക്കും. അറിയിപ്പിന്റെ ശനിയാഴ്ച (ദുഃഖശനി) ആരാധനയിലുപയോഗിക്കുന്ന അരമതുകാരൻ യൗസേഫിനെ പരാമർശിക്കുന്ന മനോഹരമായ നാലുവരികൾ താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു:

റംസായിൻ- പൗരൻ നയവാൻ - യൗസേഫേ
നിയെന്തതി ധന്യൻ!

നിധിയതുപോൽ നീ കർത്തുശരീരം കബറിൽവെച്ചു
സ്വർഗ്ഗേ മണിയറ നിൻപേർക്കായ് സൂക്ഷിച്ചീടുന്നു.

ഈ വാല്യങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനായി വന്ദ്യ കോറെപ്പിസ്കോപ്പ കഴിഞ്ഞ പതിനഞ്ച് വർഷങ്ങളായി പ്രയത്നിക്കുകയായിരുന്നു. അതിനു ദൈവികമായ പ്രത്യേക പാരിതോഷികം ദൈവം തീർച്ചയായും നൽകും. ഇതുപോലുള്ള പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ തുടർന്നും നിർവ്വഹിക്കുന്നതിന് വന്ദ്യ കോറെപ്പിസ്കോപ്പായ്ക്ക് ദീർഘായുസ്സു നൽകട്ടെ എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം
2018 നവംബർ 19

കമാണ്ടർ ഡോ. സി. എ. നൈനാൻ
M. Sc., Ph. D., Th. D., D. D., D. Litt.

ആമുഖം

ആകമാന സുറിയാനി ഓർത്തഡോക്സ് സഭ അംഗീകരിക്കുകയും ആദരിക്കുകയും ഓർമ്മയാചരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന രക്തസാക്ഷികളുടെയും പരിശുദ്ധന്മാരുടെയും മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരുടെയും ജീവചരിത്രങ്ങൾ സഭാമക്കൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ 2003ലാണ് ഇതിന്റെ പ്രഥമ വാല്യം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്. 2004ൽ രണ്ടാം വാല്യവും 2006ൽ മൂന്നാം വാല്യവും, 2009ൽ നാലാം വാല്യവും 2011ൽ അഞ്ചാം വാല്യവും 2016ൽ ആറാം വാല്യവും 2017ൽ ഏഴാം വാല്യവും 2017ൽ തന്നെ എട്ടാം വാല്യവും 2018ൽ ഒമ്പതാം വാല്യവും 2018ൽ തന്നെ പത്താം വാല്യവും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി. ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന പതിനൊന്നാം വാല്യത്തിലും മുൻവാല്യങ്ങളിലേതുപോലെ മുപ്പത് ജീവചരിത്രങ്ങളാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

പത്ത് വാല്യങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആദിശയിലുള്ള വായനയും എഴുത്തും തുടരാൻ കഴിയുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. 2018 ഏപ്രിൽ മുതൽ ജൂലൈ വരെയുള്ള മാസങ്ങളിൽ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ താമസിച്ചപ്പോഴാണ് കുറെക്കൂടെ പുസ്തകങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനും ഡിജിറ്റൽ സങ്കേതങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനും അവസരമുണ്ടായത്. ആ ചുരുങ്ങിയ സമയംകൊണ്ട് ഏകദേശം 60 ജീവചരിത്രങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും ശേഖരിക്കുന്നതിനും സാധിച്ചു. ഇവയെല്ലാം ദൈവനിശ്ചയവും നടത്തിപ്പുമായി കാണുകയാണ്.

ദൈവം അനുവദിച്ചാൽ 350 ജീവചരിത്രങ്ങൾ ഒരു വാല്യമായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കണമെന്ന് ആഗ്രഹമുണ്ട്. അതുവഴിയായി സഭാപിതാക്കന്മാരുടെ ചുരുങ്ങിയ വിവരണം അടുത്ത തലമുറയ്ക്കുവേണ്ടി അവശേഷിപ്പിക്കുന്നതിനും അവരുടെ മാതൃകകൾ പിന്തുടരുന്നതിനും ഇടയാകുമെന്ന് ആശിക്കുന്നു.

സഭാപിതാക്കന്മാരുടെ ജീവചരിത്രാന്വേഷണത്തിലാണ് അവരുടെ സഭാസംബന്ധമായ എഴുത്തുകളും വ്യാഖ്യാനങ്ങളും എത്രമാത്രമുണ്ട് എന്ന അവബോധമുണ്ടാകുന്നത്. ആധുനിക

കാലത്തുയർന്നുവരുന്ന പല ചോദ്യങ്ങൾക്കും സംശയങ്ങൾക്കും ഉത്തരം നൽകുന്ന ഉത്തമമായ പല കൃതികളും പരിശുദ്ധ പിതാക്കന്മാർ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവ അന്വേഷിച്ച് കണ്ടെത്തി പ്രാദേശിക ഭാഷകളിൽ ലഭ്യമാക്കുക എന്നതും ഒരു വലിയ ദൗത്യമാണ്.

ലൂക്കോസിന്റെ സുവിശേഷം പത്താം അദ്ധ്യായം ഒന്നാം വാക്യത്തിൽ പരാമർശിക്കുന്ന അറിയിപ്പുകാരുടെ (Lesser Apostles or emmissaries) ജീവചരിത്രങ്ങളിൽ പലതും ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്. ആ ജീവചരിത്രങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഒരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധീകരിക്കണമെന്ന് ആഗ്രഹമുണ്ട്. ആ എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരുടെ പേരു വിവരങ്ങൾ ഈ പുസ്തകത്തിൽ അനുബന്ധമായി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

ഈ പതിനൊന്നാം വാല്യത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണം നിർവ്വഹിച്ച JSC പബ്ലിക്കേഷൻസിനോടുള്ള നന്ദി അറിയിക്കുന്നു. ആറു മുതലുള്ള വാല്യങ്ങളുടെയെല്ലാം ഡി.ടി.പി. ജോലികൾ നിർവ്വഹിച്ച ശ്രീ. ജൂലിയസ് സി. എബ്രഹാമിനോടും ഇതിന്റെ പ്രൂഫ് പരിശോധിച്ച ശ്രീമതി ജോസി ബാബുവിനോടുമുള്ള നന്ദി അറിയിക്കുന്നു. എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരുടെ പട്ടിക ക്രമീകരിക്കുന്നതിന് സഹായിച്ച ശ്രീമതി ഏലിയാമ്മ ചാക്കോയോടുമുള്ള നന്ദി അറിയിക്കുന്നു.

കുന്നംകുളം
2019 ജനുവരി 6

കോറൈപ്പിസ്കോപ്പ മാണി രാജൻ

1. അപ്പോസ്തോലനായ അക്വില്ല

(ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ട്)

അപ്പോസ്തോലനായ അക്വില്ല എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു (ലൂക്കാ 10:1). റോമാപട്ടണത്തിൽ താമസിച്ചിരുന്ന അക്വില്ല ഒരു യെഹൂദനും പൊന്തോസിൽ നിന്നുള്ളവനുമായിരുന്നു (അപ്പൊ. പ്ര. 18:2).

ക്ലോഡിയസ് ചക്രവർത്തിയുടെ ഭരണകാലത്ത് (എ.ഡി. 41 - 54) എല്ലാ യെഹൂദന്മാരെയും റോമാപട്ടണത്തിൽനിന്നും പുറത്താക്കുകയും അതിനാൽ അക്വില്ല ഭാര്യയായ പ്രിസ്കില്ലായോടും കൂടെ റോമിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടുപോകുന്നതിന് നിർബന്ധിതനായി (അപ്പൊ. പ്ര. 18:2). തുടർന്ന് അവർ കാരിന്തിൽ താമസമാക്കി.

കുറച്ചു നാളുകൾക്കു ശേഷം പരിശുദ്ധനായ പൗലോസ് അപ്പോസ്തോലൻ സുവിശേഷം പ്രസംഗിക്കുന്നതിനായി ഏതൻസിൽനിന്നും കൊരിന്തിൽ വന്നു. അക്വില്ലയോട് പരിചയപ്പെട്ടതുവഴിയായി അക്വില്ലയുടെ ഭവനത്തിൽ താമസിക്കുകയും കൂടാരപ്പണിയിൽ അക്വില്ലയോടുകൂടെ അദ്ധ്വാനിക്കുകയും ചെയ്തു (<https://oca.org/saints/lives/2019/07/14/101950-apostle-aquila-of-the-seventy>). പൗലോസ് ശ്ലീഹായിൽനിന്നും മാമോദീസ സ്വീകരിച്ച ശേഷം അക്വില്ലയും പ്രിസ്കില്ലയും ശ്ലീഹായുടെ സമർപ്പിതരും തീർന്നതെയുള്ളവരുമായ ശിഷ്യന്മാരായിത്തീർന്നു. തുടർന്ന് അവർ പൗലോസ് ശ്ലീഹായോടുകൂടെ എഫെസോസിലേക്കുപോയി.

പെന്തിക്കോസ്തി പെരുന്നാളിൽ സംബന്ധിക്കുന്നതിനായി പൗലോസ് ശ്ലീഹാ യെരൂശലേമിലേക്ക് പോയപ്പോൾ എഫെസോസിൽ സുവിശേഷ പ്രഘോഷണം തുടരുന്നതിനായി അക്വില്ലായെയും പ്രിസ്കില്ലായെയും ചുമതലപ്പെടുത്തി. എഫെസോസിൽ ദൈവവചനം ധൈര്യത്തോടെ പ്രസംഗിക്കുന്ന അലക്സന്ദ്രിയക്കാരനായ നവാഗതനായ അപ്പല്ലോസ് എന്ന യെഹൂദനെ അവർ കാണുന്നതിനിടയായി.

അപ്പല്ലോസിന് കർത്താവിന്റെ മുന്നോടിയായ യോഹന്നാൻ മാർദ്ദാനയുടെ മാമോദീസയെക്കുറിച്ചു മാത്രമേ അറിവുണ്ടാ

യിരുന്നുള്ളൂ. അക്വിലായും പ്രിസ്കില്ലായും അപ്പല്ലോസിനെ വിളിച്ചു വരുത്തുകയും ദൈവിക മാർഗ്ഗത്തെ കുറിച്ച് കൃത്യമായി വിശദീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

ക്ലോഡിയസ് ചക്രവർത്തിയുടെ നിര്യാണത്തിനുശേഷം യെഹൂദന്മാർ റോമിലേക്കു മടങ്ങിവരുന്നതിന് അനുമതിയുണ്ടാകുകയും അക്വിലയും പ്രിസ്കില്ലയും റോമിലേക്കു മടങ്ങിവരികയും ചെയ്തു. അപ്പോസ്തോലനായ പൗലോസ് ശ്ലീഹാ റോമർക്കെഴുതിയ ലേഖനത്തിൽ ഇപ്രകാരം അനുസ്മരിച്ചിരിക്കുന്നു. യേശു മ്ശിഹായുടെ കാര്യത്തിൽ എനിക്കു കൂട്ടുവേലക്കാരായ പ്രിസ്കില്ലായ്ക്കും അക്വിലാസിനും സമാധാനം ആശംസിപ്പിൻ. എന്തെന്നാൽ എന്റെ ജീവനുവേണ്ടി അവർ സ്വന്തം കഴുത്തുവെച്ചുകൊടുത്തവരാകുന്നു. അവർക്കു ഞാൻ മാത്രമല്ല ജാതികളുടെ സർവ്വസഭകളും നന്ദിപറയുന്നു (റോമ. 16:3-4). അക്വില അധികകാലം റോമിൽ താമസിച്ചില്ല. അക്വില ആസിയ, അച്ചായിയ, ഹെരാക്ലിയ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഉത്സാഹത്തോടെ സുവിശേഷം പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ആസിയയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായി പൗലോസ് ശ്ലീഹായാൽ നിയമിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

പ്രിസ്കില്ല, അക്വിലായെ സുവിശേഷപ്രചരണവേലകളിൽ നിരന്തരം സഹായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവർ അനേകരെ ക്രിസ്തുവിങ്കലേക്ക് ആദായപ്പെടുത്തുകയും വിശ്വാസത്തിൽ സ്ഥിരപ്പെടുത്തുകയും മൂപ്പന്മാരെ നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. അക്വിലായും പ്രിസ്കില്ലായും ഒന്നിച്ച് രക്തസാക്ഷിത്വം പ്രാപിച്ചതായി കരുതപ്പെടുന്നു.

2. വിശുദ്ധ ക്രിസ്റ്റീന

(മൂന്നാം നൂറ്റാണ്ട്)

വിശുദ്ധ ക്രിസ്റ്റീന മൂന്നാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു വിശുദ്ധയാണ്. ഉർബാൻ എന്ന ടയറിലെ ഗവർണ്ണറുടെ മകളായാണ് ക്രിസ്റ്റീന ജനിച്ചത്. ഉർബാൻ കടുത്ത വിഗ്രഹാരാധനക്കാരനായിരുന്നു ([https://www.catholic.org/saints/saint_](https://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_)

id=148). ഉർബാൻ മകളായ ക്രിസ്റ്റീനയെ ഒരു പുരോഹിതയാ കണമെന്നാഗ്രഹിച്ചിരുന്നു.

ഉർബാൻ ക്രിസ്റ്റീനയെ സ്വർണ്ണവിഗ്രഹങ്ങൾ ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു മുറിയിലടയ്ക്കുകയും വിഗ്രഹങ്ങൾക്ക് ധൂപമർപ്പിക്കുന്നതിന് ആജ്ഞാപിക്കുകയും ചെയ്തു. മുറിയിലടയ്ക്കപ്പെട്ട ക്രിസ്റ്റീന ലോകസ്രഷ്ടാവായവനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ദൈവം തന്നെ അവൾക്ക് വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി യാചിക്കുകയും ചെയ്തു. അവൾ ഉപവസിക്കുകയും നിരന്തരം പ്രാർത്ഥനയിൽ മുഴുകുകയും ചെയ്തു. ഒരു മാലാഖ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട് ക്രിസ്റ്റീനയെ യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ സുവിശേഷം പഠിപ്പിച്ചു. മാലാഖ അവളെ ക്രിസ്തുവിന്റെ മണവാട്ടിയെന്ന് വിളിക്കുകയും അവളുടെ വിശ്വാസത്തെ പ്രതി കഷ്ടങ്ങൾ സഹിക്കേണ്ടിവരുമെന്ന് മുന്നറിയിപ്പു നൽകുകയും ചെയ്തു.

സത്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞ ക്രിസ്റ്റീന സ്വർണ്ണവിഗ്രഹങ്ങൾ തകർക്കുകയും അതിന്റെ കഷണങ്ങൾ പാവപ്പെട്ടവർക്ക് വിതരണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. (<http://magnificat.ca/cal/en/saints/christina.html>). ഈ നടപടിയിൽ കുപിതനായ ഉർബാൻ സ്വന്തം മകളെ കഠിനമായ ദണ്ഡനങ്ങൾക്ക് വിധേയമാക്കി. തുടർന്ന് ജയിലിലടയ്ക്കുകയും ഇരുമ്പ് ചീപ്പുകൊണ്ട് ചീകുകയും വിവരിക്കുന്നതിനോ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നതിനോ അസാധ്യമായ പീഡനങ്ങൾക്ക് വിധേയയാക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ദൈവം ക്രിസ്റ്റീനയോടുകൂടെ എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരുന്നു.

ക്രിസ്റ്റീനയെ ബോൾസേന തടാകത്തിൽ എറിഞ്ഞെങ്കിലും ഒരു മാലാഖ അവളെ രക്ഷിക്കുകയും അവൾ മാലാഖമാരോടൊപ്പം വെള്ളത്തിന്മേൽ നടക്കുന്നതായി കാണപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഉർബാൻ പെട്ടെന്ന് മരണപ്പെടുകയും ഡിയോൺ എന്ന ഗവർണർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമിയായി വരികയും ചെയ്തു. ക്രിസ്ത്യാനികളെ പീഡിപ്പിക്കുന്നതിൽ പരിചയസമ്പന്നനായ ഒരു ക്രൂരനായിരുന്നു ഡിയോൺ. ഡിയോൺ ക്രിസ്റ്റീനയെ അവളുടെ കുലമഹിമയും തെറ്റായ വിശ്വാസത്തെയും സംബന്ധിച്ച് ഓർമ്മിപ്പിച്ച് അവളെ നേടുന്നതിന് ശ്രമിച്ചെങ്കിലും വിജയിച്ചില്ല.

ക്രിസ്റ്റീന ഡിയോണിനോട് പറഞ്ഞു: “നീ നിന്ദിക്കുന്ന ക്രിസ്തു നിന്റെ കൈയിൽനിന്ന് എന്നെ വിടുവിക്കും.” ഈ വാക്കുകളിൽ

കുപിതനായ ഡിയോൺ അവളെ നിഷ്ഠൂരമായ ദണ്ഡനങ്ങൾക്ക് വിധേയയാക്കി. ഉർബാനെപ്പോലെ ഡിയോണും പെട്ടെന്ന് മരണപ്പെട്ടു. ജൂലിയാൻ എന്ന ഗവർണർ ഡിയോണിന്റെ പിൻ ഗാമിയായി വന്നു. “ദേവന്മാരെ ആരാധിക്കൂ; അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ നിന്നെ കൊല്ലും” എന്നു ജൂലിയാൻ അട്ടഹസിച്ചു. ഈജന്തുക്കളെ ക്രിസ്തീനയെ പാർപ്പിച്ച തടവറയിലേക്കെറിഞ്ഞെങ്കിലും അവയൊന്നും ക്രിസ്തീനയെ തൊടുകപോലും ചെയ്തില്ല. യേശുവിന്റെ നാമത്തിൽ ക്രിസ്തീനയുടെ നാവു മുറിച്ചെടുക്കുകയും കുന്തത്താൽ കുത്തി മുറിവേൽപ്പിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ടയർ (Tyre) പട്ടണത്തിൽ വെച്ച് രക്തസാക്ഷി മരണം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

ക്രിസ്തീന അവളുടെ രക്തത്താൽ മാമോദീസ ഏറ്റു. ടയറിലെ നിരവധിയാളുകൾ ക്രിസ്തീനയുടെ വിശ്വാസ പോരാട്ടത്താൽ പ്രചോദിതരാകുകയും ചെയ്തു. വിശുദ്ധ ക്രിസ്തീനയുടെ ഓർമ്മ സുറിയാനി സഭ ജൂലൈ 24-ാം തീയതി ആചരിക്കുന്നു.

3. ദീർഘദർശിയായ മീഖാ (ബി. സി. എട്ടാം നൂറ്റാണ്ട്)

യെഹൂദാ ഗോത്രത്തിൽപ്പെട്ട മീഖാ ദീർഘദർശി 12 ചെറിയ പ്രവാചകരിൽ ആറാമനായി പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നു. മീഖാ യെരൂശലേമിന് തെക്കുള്ള മാറസ്താ പട്ടണക്കാരനായിരുന്നു. അതിനാലാണ് മൊരസ്ത്യനായ മീഖാ എന്ന വിളിക്കപ്പെട്ടത്. ക്രിസ്തുവിന് 778 വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പ് മീഖാ പ്രവചനശുശ്രൂഷ ആരംഭിക്കുകയും 50 വർഷത്തോളം ജൊഅത്താം, അക്കാസ്, നീതിമാനായ ഹെസക്കിയാ എന്നീ യെഹൂദാ രാജാക്കന്മാരുടെ കാലഘട്ടത്തിൽ സേവനമനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു.

മീഖാ, യെശയ്യാ പ്രവാചകന്റെ സമകാലീനനായിരുന്നു. യെഹൂദ, ഇസ്രയേൽ എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലെ പോരായ്മകളെക്കുറിച്ചുള്ള മുന്നറിയിപ്പുകളാണ് മീഖാ പ്രവചനത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കം. ഇസ്രയേലിന്റെ നാശത്തിനു മുൻപുണ്ടായിരുന്ന ഭീഷണിയെക്കുറിച്ചും അസീറിയൻ ചക്രവർത്തിയായ സെന്നക്കരിബ് യെഹൂദാ രാജ്യത്തെ കടന്നാക്രമിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചു മുളള നിർഭാഗ്യ സംഭവങ്ങളെ മീഖാ പ്രവാചകൻ മുൻപുകൂട്ടി

കണ്ടു. ലോകരക്ഷകന്റെ ജനനത്തെക്കുറിച്ച് മീഖാ പ്രവചിച്ചു. “ബേത്ലഹേം എഫ്രാത്താ! നീ യെഹൂദാ വംശങ്ങളിൽ ചെറുതാണെങ്കിലും എനിക്കായി ഇസ്രയേലിനെ ഭരിക്കേണ്ടവൻ നിന്നിൽ നിന്നുമാണ് ഉത്ഭവിക്കുന്നത്. അവൻ ആദിയിലെ, പണ്ടുതന്നെ ഉള്ളവനാകുന്നു” (മീഖാ 5:2). പ്രവാചകനായ യിരമ്യായുടെ വാക്കുകളിൽ യെഹൂദന്മാർ മീഖാ പ്രവാചകനെ കൊല്ലുന്നതിന് ഭയപ്പെട്ടിരുന്നു (യിരമ്യ . 16:18-19). മീഖാ ദീർഘദർശിയുടെ ഓർമ്മ സുറിയാനി സഭ ആഗസ്റ്റ് 10, 14 തീയതികളിൽ ആചരിക്കുന്നു.

4. വിശുദ്ധ യൂത്തിക്കിയസ്

(ഏ.ഡി. ഒന്ന്, രണ്ട് നൂറ്റാണ്ടുകൾ)

യൂത്തിക്കിയസ് പലസ്തീനിയൻ പട്ടണമായ സെബസ്തിയയിൽ നിന്നുള്ളവനായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരിൽ ഉൾപ്പെട്ടവനായിരുന്നില്ലെങ്കിലും മുതിർന്ന അപ്പൊസ്തോലന്മാരോടുകൂടി അദ്ധ്യാനിച്ചിരുന്നതിനാലും അവരാൽ മെത്രാപ്പോലീത്തയായി നിയമിതനായതിനാലും അപ്പൊസ്തോലനെപ്പോലെ ഗണിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം യോഹന്നാൻ ശ്ലീഹായുടെ ശിഷ്യനായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം അപ്പൊസ്തോലനായ പൗലോസിനോടുകൂടെ സുവിശേഷയാത്രകളിൽ പങ്കെടുത്തിരുന്നു (<https://oca.org/saints/lives/2013/08/24/102383-hieromartyr-eutyches-the-disciple-of-st-john-the-theologian>).

വിശുദ്ധ യൂത്തിക്കിയസ് നിരവധിയായ പീഡനങ്ങൾക്ക് വിധേയനായി. പട്ടിണി, ഇരുമ്പ് ദണ്ഡുകളാലുള്ള അടി, വന്യമൃഗങ്ങളാലുള്ള പീഡ, അഗ്നിയാൽ പൊള്ളലേൽപ്പിക്കപ്പെടുക എന്നിവയായിരുന്നു പീഡനങ്ങൾ. ഒരിക്കൽ ഒരു സിംഹത്തെ ഈ വിശുദ്ധന്റെ നേരെ തുറന്നുവിട്ടു. ആ സിംഹം മനുഷ്യശബ്ദത്തിൽ സ്രഷ്ടാവിനെ സ്തുതിച്ച് എല്ലാവരെയും അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. രണ്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആരംഭത്തിൽ സെബസ്തിയയിൽ വച്ച് യൂത്തിക്കിയസ് വാളാൽ ശിരച്ഛേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടു. വിശുദ്ധ യൂത്തിക്കിയസിന്റെ ഓർമ്മ സുറിയാനി സഭ മെയ് 29-ാം തീയതി ആചരിക്കുന്നു.

5. നസിയാൻസിലെ അഗ്രജനായ മോർ ഗ്രിഗറി

(ഏ.ഡി. 276-374)

അഗ്രജനായ മോർ ഗ്രിഗറി (ഗ്രീഗോറിയോസ്) റോമൻ പ്രവിശ്യയായ കപ്പദോക്കിയയിലെ സനിയാൻസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായിരുന്നു. ഭാര്യയായ നൊണ്ണയുടെ പ്രേരണയാൽ ഏ.ഡി. 325ൽ ഗ്രിഗറി ക്രിസ്തുമതം സ്വീകരിച്ചു. ഗ്രിഗറിയും നൊണ്ണയും വളരെ സമ്പന്നരായിരുന്നു. ഗ്രിഗറി തന്റെ സ്വന്തം പണം ചിലവഴിച്ച് ആ ദേശത്ത് ഒരു പള്ളി പണിതു.

ഗ്രിഗറി നൊണ്ണ ദമ്പതികൾക്ക് നാലു മക്കളുണ്ടായിരുന്നു. ഗോർഗോണിയ, സോഫിയ എന്നീ രണ്ടു പെൺമക്കളും ഗ്രിഗറി, കൈസരിയസ് എന്നീ രണ്ട് ആൺമക്കളും. മകളായ വിശുദ്ധ ഗോർഗോണിയ (d. 375) ക്രിസ്ത്യാനികളായ ഭാര്യമാർക്ക് ഉത്തമ മാതൃകയായിരുന്നു. ഇളയ മകനായ നസിയാൻസിലെ കൈസരിയസ് കൈസരിയയിലെ മസാക്കയിലും അലക്സന്ത്രിയയിലും പഠിച്ച് ഒരു ഭിഷഗ്വരനായിത്തീർന്നു (<https://www.britannica.com/biography/Saint-Gregory-of-Nazianzus>). കോൺസ്റ്റന്ഷ്യസ് രണ്ടാമൻ (വിശ്വാസത്യാഗിയായ) ജൂലിയൻ എന്നിവരുടെ കൊട്ടാരത്തിലെ വൈദ്യനായി കൈസരിയസ് കുസ്തന്തീനോസ് പോലീസിൽ സേവനമനുഷ്ഠിച്ചു. കൈസരിയസ് ഏ.ഡി. 368ൽ നിര്യാതനായി. മൂത്ത മകനായ ഗ്രിഗറി (Gregory, the younger, d. 389) ഏ.ഡി. 362ൽ വൈദികനായും ഏ.ഡി. 372ൽ സന്ദിമയുടെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായും വാഴിക്കപ്പെട്ടു.

അഗ്രജനായ മോർ ഗ്രിഗോറിയോസിന്റെ ഓർമ്മ ജനുവരി 25-ാം തീയതി സുറിയാനി സഭ ആചരിക്കുന്നു.

6. മോർ ശ്രീഗോറിയോസ് പൗലോസ് ബഹനാം

(ഏ.ഡി. 1914 - 1969)

പൗലോസിന്റെ ആദ്യപേര് സർക്കിസ് എന്നായിരുന്നു. പൗലോസിന് 21 വയസ്സുള്ളപ്പോൾ 1935 ആഗസ്റ്റ് 15-ാം തീയതി മുസലിലെ (ഇറാക്ക്) മോർ മത്തായി ദയറായിൽ വച്ച് സന്യാസ വസ്ത്രം സ്വീകരിച്ചു. ദയറായിലെ അന്നത്തെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായിരുന്ന മോർ ദീവന്നാസിയോസ് യൂഹന്ന മൺസൂരാറ്റി, മുസലിലെ മോർ അത്തനാസിയോസ് തോമാ കുസിർ എന്നീ മെത്രാപ്പോലീത്തന്മാർ ശുശ്രൂഷകൾക്ക് കാർമ്മികത്വം വഹിച്ചു (Matti Moosa, 2014).

പൗലോസ് റമ്പാൻ മൂന്ന് വർഷം മോർ മത്തായി ദയറായിൽ ചിലവഴിച്ചശേഷം 1938ൽ ലബനോനിലെ സഹലയിലുള്ള മോർ അഫ്രേം സെമിനായിൽ അധ്യാപകനായി നിയമിതനായി. 1945ൽ മോറാൻ അഫ്രേം ഒന്നാമൻ ബർസൗം (d. 1957) ബാവ പൗലോസ് റമ്പാനെ മുസലിലെ മോർ മത്തായി ദയറായിലേക്ക് മാറ്റി നിയമിച്ചു. മുസലിലെ സുറിയാനി സഭയുടെ മതപരവും സാംസ്കാരികവുമായ ഉയർത്തെഴുന്നേൽപ്പിന് വന്യ പൗലോസ് ബഹനാം റമ്പാൻ ഏറെ പ്രയത്നിച്ചു. അന്ത്യോഖ്യായിലെ സുറിയാനി സഭയുടെ കഴിഞ്ഞകാല പ്രൗഢിയും അതിലെ പിതാക്കന്മാരുടെ മഹത്വവും നന്നായി അറിയാമായിരുന്ന വന്യ പൗലോസ് ബഹനാം റമ്പാൻ ആ ചരിത്രം പഠിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനും ഏറെ യത്നിച്ചു. ഈ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഭാഗമായി 1946ൽ 'അൽ മൾറീക്' എന്ന ഒരു മാസികയുടെ പ്രസിദ്ധീകരണം ആരംഭിക്കുകയുണ്ടായി (Matti Moosa, 2014).

രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനു തൊട്ടടുത്ത വർഷം ആരംഭിച്ച മാസിക പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിന് പേപ്പർ ലഭ്യമല്ലാതെ വന്നതിനാൽ റമ്പാൻ ബാഗ്ദാദിൽപോയി പേപ്പർ

കൊണ്ടുവരുന്നതിന് പരിശ്രമിച്ചു. ആ പരിശ്രമത്തിൽ നേരിടേണ്ടിവന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ നിരവധിയായിരുന്നു.

1952 വന്ദ്യ പൗലോസ് ബഹനാം റമ്പാനെ മോർ ഗ്രീഗോറിയോസ് എന്ന പേരിൽ മോറാൻ അഫ്രേം ബർസൗം മെത്രാപ്പോലീത്തയായി വാഴിച്ചു. പണ്ഡിതനും, കവിയും സുറിയാനി അറബി ഭാഷകളിൽ നിരവധി കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുള്ള മോർ ഗ്രീഗോറിയോസ് സുറിയാനി സാഹിത്യവും തത്ത്വശാസ്ത്രവും പുതിയ തലമുറയ്ക്ക് പകർന്നു കൊടുക്കുന്നതിന് ഏറെ ഉത്സാഹിച്ചു. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറയുകയുണ്ടായി: “ദൈവനിമിത്തം ജീവിതത്തിരക്കിലും ഈ ദീപം അടുത്ത തലമുറയ്ക്ക് കൈമാറുന്നതിന് ഞാൻ ഏറെ ആഗ്രഹിച്ചു. സുറിയാനി പൈതൃകത്തിന്റെ ഒരു വിശ്വസ്ത ശുശ്രൂഷകനാകുന്നതിന് എനിക്ക് ലഭിച്ച ഭാഗ്യത്തെ ഓർത്ത് ‘എല്ലാ കാരണങ്ങളുടെ കാരണം’ (*The cause of all causes*) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രാരംഭം ഞാൻ വായിച്ചപ്പോൾ അത് അറബി ഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിന് തീരുമാനിച്ചു.”

സുറിയാനി സഭാവിശ്വാസത്തെ സംബന്ധിച്ച് നിരവധി രചനകളും പരിഭാഷകളും മോർ ഗ്രീഗോറിയോസ് പൗലോസ് ബഹനാമിന്റേതായിട്ടുണ്ട്. അതിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ് ബാർ എബ്രായ രചിച്ച *ethikon (Book of ethics)* എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ പരിഭാഷ. മോർ ഗ്രീഗോറിയോസ് ബഹനാമിന്റെ ഓർമ്മ ഫെബ്രുവരി 19-ാം തീയതി സുറിയാനി സഭ ആചരിക്കുന്നു.

7. ശൗലിനെ മാമോദീസാ മുക്തിയ മോർ ഹനനിയ (ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ട്)

യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ശിഷ്യനായ ഹനനിയ ഡമസ്ക്കോസിലാണ് താമസിച്ചിരുന്നത് (അപ്പോ. പ്ര. 9:10). ഹനനിയ എന്ന പദത്തിന് ഹീബ്രുവിൽ ‘നാഥന്റെ സ്നേഹപാത്രമായവൻ’ എന്നാണർത്ഥം. ന്യായപ്രമാണപ്രകാരം നീതിമാനായിരുന്ന ഹനനിയ എന്നാണ് ഡമസ്ക്കോസിലുള്ള യെഹൂദന്മാരെല്ലാം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയത് (അപ്പോ. പ്ര. 22:12).

ദമസ്കോസിൽ ‘ഹാനനിയ’ (അനനിയാസ്) എന്നു പേരുള്ള ഒരു ശിഷ്യൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. കർത്താവ് ദർശനത്തിൽ അയാളോട്: ‘ഹാനനിയ’ എന്നു പറഞ്ഞു. അയാൾ തന്നോട് ‘എന്റെ കർത്താവേ, അടിയൻ ഇതാ’ എന്നു പറഞ്ഞു. നമ്മുടെ കർത്താവ് അയാളോട് ‘നീ എഴുന്നേറ്റ് നേർവീഥി എന്ന തെരുവിൽ, യെഹൂദായുടെ ഭവനത്തിൽ തർശീശുകാരൻ ശൗലിനെ അന്വേഷിക്കുക (അപ്പോ. പ്ര. 9:10-11). ഹാനനിയ ഉത്തരമായിട്ടിപ്രകാരം പറഞ്ഞു. “എന്റെ കർത്താവേ, ഈ മനുഷ്യൻ യെരൂശലേമിൽ അങ്ങയുടെ വിശുദ്ധന്മാരെ എത്രയേറെ തെരുകങ്ങളാണ് അനുഭവിപ്പിച്ചതെന്ന് അനേകരിൽനിന്നും ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെയും അങ്ങയുടെ നാമം വിളിക്കുന്നവരെയെല്ലാം ബന്ധനസ്ഥരാക്കുവാൻ, പ്രധാനാചാര്യന്മാരിൽനിന്ന് അധികാരപത്രവുമുണ്ടല്ലോ” (അപ്പോ. പ്ര. 9:13-14). എന്നാൽ കർത്താവ് ഹാനനിയാസിനോട്: “നീ എഴുന്നേറ്റ് പൊയ്ക്കൊള്ളുക എന്തെന്നാൽ, പുറജാതികളുടെയും രാജാക്കന്മാരുടെയും ഇസ്രയേൽക്കളുടെയും മുൻപിൽ എന്റെ നാമം വഹിപ്പാൻ അവൻ എനിക്കായി തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട പാത്രമാകുന്നു (അപ്പോ. പ്ര. 9:15).

ഹാനനിയ ശൗലിന്റെ മേൽ കൈവച്ചു പ്രാർത്ഥിച്ചു: ഉടനെ തന്നെ അവന്റെ കണ്ണുകളിൽനിന്ന് ചെയുമ്പൽ പോലെയുള്ള എന്തോ വീണുപോയി. അവൻ കാഴ്ച ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. അവൻ എഴുന്നേറ്റും മാമോദീസ സ്വീകരിച്ചു (അപ്പോ. പ്ര. 9:18-19).

റോമിലെ ഹിപ്പോലിറ്റസ് (ഏ.ഡി. 170-235?) ഹാനനിയ എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരിൽ ഒരാളായാണ് പട്ടികപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരുടെ ഒന്നിലധികം പട്ടികകളിൽ ഹാനനിയാസിന്റെ പേര് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട് (<http://newadvent.org/fathers/0524.htm>; <http://www.orthodox.net/saints/70apostles.html>; https://orthodoxwiki.org/Seventy_Apostles).

രക്തസാക്ഷിയായ ഹിപ്പോലിറ്റസ് ഹാനനിയായെ ദമസ്കോസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത എന്നാണ് പരാമർശിച്ചിരുന്നത്. ഹാനനിയ എലൂത്രോപ്പോലീസിൽ രക്തസാക്ഷി മരണം പ്രാപിച്ചു. വിശുദ്ധ ഹാനനിയായുടെ (അനന്യാസ്) ഓർമ്മ സുറിയാനി സഭ ഒക്ടോബർ ഒന്നാം തീയതി ആചരിക്കുന്നു.

8. രക്താംബരം വിറ്റിരുന്ന ലുദിയ

(ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ട്)

പൗലോസ് ശ്ലീഹായുടെ രണ്ടാം മിഷനറി യാത്രയിൽ ഫിലിപ്പയിൽവെച്ച് സുവിശേഷം സ്വീകരിച്ച ലുദിയ തൈവോത്രിയ (Thyatira) യിൽനിന്നുള്ളവളായിരുന്നു (അപ്പോ.പ്ര. 16:11-15). ഇക്കാലത്ത് നാം ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഏതു നിരത്തിലുമുള്ള വസ്തുക്കളും വാങ്ങാൻ കഴിയും. എന്നാൽ അപ്പോസ്തോലന്മാരുടെ കാലഘട്ടത്തിൽ അങ്ങനെയായിരുന്നില്ല. വസ്തുക്കൾക്ക് നിറം പകരുന്ന ചായങ്ങൾ പ്രകൃതിയിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്നവയായിരുന്നു. കൃത്രിമമായ ചായങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ടത് പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മദ്ധ്യത്തിലായിരുന്നു.

പുറംതോടുള്ള ഞണ്ട്, ചെമ്മീൻ തുടങ്ങിയ മത്സ്യവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട ജലജീവിയിൽനിന്നാണ് പ്രകൃതിദത്തമായ കടും ചുവപ്പായ ചായം നിർമ്മിച്ചിരുന്നത്. ഒരു മുഴം ചുവന്ന തുണി ഉണ്ടാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ചായം ലഭിക്കുന്നതിന് ആയിരക്കണക്കിന് മേൽപ്പറഞ്ഞ ജീവികളിൽനിന്നുള്ള (നീർ) ചായം ആവശ്യമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഈ ചായത്തിന്റെ വിലയെന്ന് പറയുന്നത് അത്രയും ഭാരം വെള്ളിയുടെ വിലയോളമായിരുന്നു.

ലുദിയ, ഫിലിപ്പയിലേക്ക് വന്നത് രക്താംബരത്തിന്റെ വിപണനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടായിരുന്നു. പുരാവസ്തു ഗവേഷണം നടത്തുന്നവർ തൈവോത്രിയയിൽ 'ചായം മുക്കുന്നവരുടെ സംഘം' ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നതിന് തെളിവുകൾ കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. ലുദിയ ഈ സംഘത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടവളായിരിക്കാം.

പൗലോസ് ശ്ലീഹാ ലുദിയയെ കണ്ടെത്തിയപ്പോൾ അവൾ ശാബത്ത് ആചരിക്കുന്നതിനായി വന്നെത്തിയിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഫിലിപ്പിക്ക് പുറത്ത് ഈ ഒരു നദിക്കരയിൽ ഏതാനും സ്ത്രീകളോടുകൂടെ ശാബത്തിൽ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതിനായിരുന്നു ലുദിയ അവിടെ എത്തിയത്. ഒരു സുന്നഗോൾ ആരംഭിക്കണമെങ്കിൽ പത്തിലധികം പുരുഷന്മാർ ആ പ്രദേശത്ത് ഉണ്ടായിരിക്കണം. എന്നാൽ ഫിലിപ്പയിൽ അത്രയും പുരുഷന്മാരില്ലാത്തതിനാലാണ് യെഹൂദരുടെ രീതിയനുസരിച്ച് ശാബത്തിൽ നദിക്കരയിൽ പ്രാർത്ഥനയ്ക്കായി ലുദിയ ഒത്തുചേർന്നത്.

പൗലോസ് ശ്ലീഹാ ദൈവവചനം പ്രസംഗിച്ചപ്പോൾ നമ്മുടെ കർത്താവ് അവളുടെ ഹൃദയം തുറന്നു (അപ്പൊ. പ്ര. 16:14). ലുദിയയും അവളുടെ കുടുംബം മുഴുവനും സ്നാനമേറ്റു. “നമ്മുടെ കർത്താവിൽ ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു എന്ന് നിങ്ങൾക്ക് യഥാർത്ഥമായി ബോധ്യമുണ്ടെങ്കിൽ നിങ്ങൾ വന്ന് എന്റെ വീട്ടിൽ പാർക്കണമെ” എന്നവൾ അപേക്ഷിച്ചു (അപ്പൊ. പ്ര. 16:15). അതനുസരിച്ച് അവർ ഫിലിപ്പയിലായിരുന്നപ്പോൾ ലുദിയയുടെ ഭവനത്തിൽ താമസിച്ചു.

ലുദിയയുടെ മാനസാന്തരം ഒരു പുതിയ തുടക്കമായിരുന്നു കാരണം അതിനു മുമ്പ് ഏഷ്യാമൈനറിന് പടിഞ്ഞാറോട്ട് സുവിശേഷം പ്രസംഗിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. സുവിശേഷവേലയുടെ ചരിത്രം പരിശോധിക്കുമ്പോൾ തെവാത്രിയയിൽ ഒരു സഭ ഉണ്ടായിരുന്നതായി കാണുവാൻ കഴിയും (വെളി. 2:18). തെവാത്രിയയിൽ സുവിശേഷമെത്തിച്ചത് ലുദിയയാണോ എന്നതിന് തെളിവുകളില്ല.

9. നിക്കൊദിമോസ് (ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ട്)

നിക്കൊദിമോസ് യെഹൂദന്മാരുടെ ഒരു പ്രമാണിയും പരീശനുമായിരുന്നു. വിശുദ്ധ യോഹന്നാന്റെ സുവിശേഷത്തിൽ മൂന്ന് സ്ഥലങ്ങളിൽ നിക്കൊദിമോസിനെ പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട് - (1) യെരൂശലേമിൽ വെച്ച് യേശുവിനെ നിക്കൊദിമോസ് കണ്ടുമുട്ടുന്നതും (2) സന്നിദ്രീം സംഘത്തിനു മുൻപിൽ നിക്കൊദിമോസ് യേശുവിനുവേണ്ടി പ്രതിരോധം തീർക്കുന്നതും (3) യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ കബറടക്കം നടത്തുന്നതിന് നിക്കൊദിമോസ് സഹായിക്കുന്നതും.

1. യെരൂശലേമിൽവെച്ച് നിക്കൊദിമോസ് യേശുവിനെ കണ്ടുമുട്ടുന്നത്.

പെസഹാ നാളുകളിൽ (cf. യോഹ. 2:23; 3:1-3) യെരൂശലേമിലെ യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ പ്രേഷിതപ്രവർത്തനഫലമായി യോഹന്നാന്റെ ഭവനത്തിൽ വെച്ചായിരിക്കാം യേശു നിക്കൊദിമോസിനെ

കണ്ടുമുട്ടുന്നത്. യേശുക്രിസ്തുവിനെ ദൈവം ഉപദേശ്ടാവായി അയച്ചിരിക്കുന്നുവെന്ന് നിക്കോദിമോസ് പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശ്വാസം പരിപൂർണ്ണമായിരുന്നില്ല. രാത്രിയിൽ യേശുക്രിസ്തുവിനെ സന്ദർശിച്ചതിനെ പരാമർശിച്ച് നിക്കോദിമോസ് ഭീരുവായിരുന്നു എന്ന അഭിപ്രായം പ്രബലമാണ് (യോഹ. 3:2). മറ്റു ചില പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ സന്നിദ്രീം സംഘത്തിന്റെ ഒരു പ്രതിനിധിയായി നിക്കോദിമോസ് വന്നിരിക്കാമെന്നും യേശുവിൽനിന്നും ഔദ്യോഗിക സ്ഥിരീകരണം ലഭിക്കുന്നതിനായി അന്വേഷിക്കുന്ന നിലയിൽ അയയ്ക്കപ്പെട്ടതായിരിക്കാം എന്ന് കരുതപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ യേശുവിനെതിരെ പരസ്യമായി പല പരീശ പ്രമാണികളും സംസാരിച്ചതായി രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതിനാൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ വാദഗതി ശരിയല്ലെന്നും അഭിപ്രായമുണ്ട്. എന്നാൽ യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ കബറടക്കത്തിന് നിക്കോദിമോസ് പരസ്യമായി വന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം അപ്പോഴേക്കും വിശ്വാസത്തിൽ സ്ഥിരനായിത്തീർന്നു എന്ന് അനുമാനിക്കാവുന്നതാണ്.

(2) നിക്കോദിമോസ് യേശുവിനെ സന്നിദ്രീം സംഘത്തിനു മുൻപിൽ പ്രതിരോധിക്കുന്നു. “എന്നിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവന്റെ ഉദരത്തിൽനിന്നും ജീവജല നദികൾ പ്രവഹിക്കും” (യോഹ. 7:37-38) എന്ന യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ പ്രഖ്യാപനം സന്നിദ്രീം സംഘത്തെ കോപാകുലരാക്കി. നിക്കോദിമോസ് അവരോട് “ഒരുവനിൽ നിന്ന് ആദ്യം കേട്ട് - അവൻ എന്താണ് ചെയ്തതെന്ന് അറിയാതെ ഒരുവനെ നമ്മുടെ ന്യായപ്രമാണം കുറ്റം വിധിക്കുന്നുവോ? എന്നു ചോദിച്ചു (യോഹ. 7:51). ഇവിടെ വ്യക്തപരമായ സാക്ഷ്യം നൽകുന്നതിന് നിക്കോദിമോസ് തുനിയുന്നില്ലെങ്കിലും യേശുക്രിസ്തുവിനെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനായി പഴയനിയമ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ ആശ്രയിക്കുന്നതായി കാണാം (cf. പുറ. 23:1-2; ആവർത്തനം 17:6; 19:15).

(3) യേശുവിന്റെ കബറടക്കത്തിന് നിക്കോദിമോസ് സഹായിക്കുന്നു. “ഏകദേശം നൂറു റാത്തൻ മൂറും അൽവായിയും ചേർന്ന സുഗന്ധകൂട്ടം” നിക്കോദിമോസ് യേശുവിന്റെ കബറടക്കത്തിനായി കൊണ്ടുവന്നു (യോഹ. 19:39). നിക്കോദിമോസ് വലിയ ധനികനായിരുന്നുവെന്ന് സ്പഷ്ടമാണ്. *പൊന്തിയോസ് പീലാത്തോസിന്റെ നടപടികൾ* അഥവാ *നിക്കോദിമോസിന്റെ സുവിശേഷം* എന്ന ഇതര കാനോനിക ഗ്രന്ഥത്തിൽ യേശുവിനെ പീലാത്തോസ് വിസ്തരിച്ചപ്പോൾ നിക്കോദിമോസ്

ക്രിസ്തുവിനുവേണ്ടി തെളിവു നൽകിയെന്നും അതിനാൽ യെഹൂദന്മാർ നിക്കോദിമോസിനെ യെരൂശലേമിൽനിന്ന് ഓടിച്ചുവെന്നും ഉദ്യോഗഭ്രഷ്ടനാക്കിയെന്നും പത്രോസ് ശ്ലീഹായും യോഹന്നാൻ ശ്ലീഹായും ചേർന്ന് നിക്കോദിമോസിനെ സ്നാനം കഴിപ്പിച്ചെന്നും വിവരിക്കുന്നുണ്ട്.

നിക്കോദിമോസിന്റെ ഭൗതിക അവശിഷ്ടങ്ങൾ ഗമാലിയേലിന്റെയും (ഗമാലിയേലിന്റെ പുത്രന്റെ?) പ്രഥമ രക്തസാക്ഷിയായ സ്തേഹാനോസിന്റെയും കല്ലറയിൽ കണ്ടെത്തിയതായും പറയപ്പെടുന്നു. നിക്കോദിമോസിന്റെ ഓർമ്മ മാർച്ച് 11-ാം തീയതി സുറിയാനി സഭ ആചരിക്കുന്നു.

10. ഫത്തിയൂൻ (ഏ.ഡി ? - 740/741)

ഫത്തിയൂൻ ഒരു സൊറോട്രിയൻ (pre-Islamic religion) മതാനുസാരിയായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം റ്റിർഹാനിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തായും ബെത്ത് ഗർമയ് എന്ന സ്ഥലത്തുനിന്നുള്ളവനുമാണെന്ന് ബാർ എബ്രായ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇദ്ദേഹം ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസം സ്വീകരിക്കുകയും അമ്മാവനായ യാസദിൻ സന്യാസി യോടുകൂടെ സാബ് പ്രദേശങ്ങളിൽ സുവിശേഷ പ്രചരണം നടത്തുകയും ചെയ്തു.

ഫത്തിയൂൻ അദോർഹോർമിസിനെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൾ അനാഹിദിനെയും ക്രിസ്തുമതാനുസാരികളാകുന്നതിന് സഹായിച്ചു. യാസിദിഗർദ് രണ്ടാമന്റെ ഭരണകാലത്ത് ഫത്തിയൂൻ രക്തസാക്ഷിയായി.

യാസിദിഗർദ് രണ്ടാമന്റെ കാലഘട്ടത്തിൽ ക്രിസ്ത്യാനികളെ പീഡിപ്പിച്ചിരുന്നതായി ധാരാളം ആശ്രിത ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട് (e.g., Drake, 2006). ഫത്തിയൂൻ ഉത്തമമായ ജീവിതം നയിച്ചിരുന്ന വ്യക്തിയായിരുന്നു. മുസ്ലീം ഗവർണ്ണറായിരുന്നു ഹാലിദ് അൽ കസ്റിയുമായി നല്ല ബന്ധം നിലനിർത്തിയിരുന്നു. ഗവർണ്ണറുടെ മാതാവ് ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയായിരുന്നു (<http://syriaca.org/person/1409>).

പതിനൊന്ന് വർഷം സഭയെ നയിച്ച ഫത്തിയൂസ് ഏ.ഡി. 740/1ൽ രക്തസാക്ഷി മരണം പ്രാപിച്ചു. ഡയർബക്കറിൽ ഫത്തിയൂന്റെ നാമത്തിൽ ഒരു പള്ളിയുണ്ടായിരുന്നു (Walker, 2006). മോർ ഫത്തിയൂന്റെ ഓർമ്മ സുറിയാനി സഭ ഒക്ടോബർ 25-ാം തീയതി ആചരിക്കുന്നു.

11. യെരൂശലേമിലെ മോർ യൂഹാനോൻ

(ഏ.ഡി. 356 - 417)

ചെറിയ പ്രായത്തിൽ തന്നെ സന്യാസജീവിതം ആരംഭിച്ച യൂഹാനോൻ ഏ.ഡി. 356ൽ ജനിച്ചു. യെരൂശലേമിൽ കൂടിയ സഭാ പിതാക്കന്മാരുടെ സമ്മേളനങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയ പ്രമുഖരിൽ ഒരാളായി ഇദ്ദേഹം അറിയപ്പെടുന്നു (<https://www.britannica.com/biography/John-of-Jerusalem>).

ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞനായ യെരൂശലേമിലെ മോർ യൂഹാനോൻ ഏ.ഡി. 387ൽ യെരൂശലേമിന്റെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായി. അലക്സാന്ത്രിയയിലെ ഒറിഗന്റെ കാഴ്ചപ്പാടുകളോട് അനുഭാവമുണ്ടായിരുന്ന മോർ യൂഹാനോനെ വിശുദ്ധ ജെറോമും സലാമിസിലെ എപ്പിപ്പാനിയോസ് (d. 402/3) എതിർത്തിരുന്നു. മോർ എപ്പിപ്പാനിയോസ് ഒറിഗനെതിരായി പലസ്തീനിലെ സന്യാസികളെ പ്രചോദിപ്പിച്ചതിനാൽ അവർ യെരൂശലേമിലെ വിശുദ്ധ സ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് തടയുകയും അവരാൽ ക്രിസ്തുമതം സ്വീകരിച്ചവരെ മാമോദീസാ മുക്കുന്നതിനും അവരുടെ മരിച്ചവരെ കബറടക്കുന്നതിനും വിസമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. അതേ തുടർന്നുണ്ടായ ആരോപണങ്ങൾ ഗ്രീക്കുകാരുടെയിടയിലും പടിഞ്ഞാറൻ സഭയിലും മറ്റൊലികൊള്ളുകയും ചെയ്തു.

അലക്സാന്ത്രിയ പാത്രിയർക്കീസായ തെയൊഫിലോസിന്റെ (d. 412) മദ്ധ്യസ്ഥതയിൽ ഏ.ഡി. 391ൽ അനുരഞ്ജനം സാധ്യമാകുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ 'ദൈവിക സഹായം കൂടാതെ തന്നെ' മനുഷ്യൻ സദാചാര ജീവിതം നയിക്കുന്നതിന്

സാധിക്കുമെന്ന് പെലാജിയസിന്റെ നിലപാട് വീണ്ടും പ്രശ്നങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു.

പുതുതായി സ്നാനമേറ്റവർക്കുവേണ്ടിയുള്ള വേദപഠന സംബന്ധമായ കുറെ ഉപദേശങ്ങൾ ക്രോഡീകരിക്കുന്നതിൽ യെരൂശലേമിലെ മോർ സിറിളിനോടുകൂടെ മോർ യൂഹാനോനും പങ്കാളിയായിരുന്നുവെന്ന് കരുതപ്പെടുന്നു. ഈ ഉയിർപ്പ് പ്രസംഗങ്ങളുടെ പരമ്പര F. L. Cross (1951) ഇംഗ്ലീഷിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. യെരൂശലേമിലെ മോർ യൂഹാനോന്റെ ഓർമ്മ ജൂൺ 7-ാം തീയതി സുറിയാനി സഭ ആചരിക്കുന്നു.

12. മോർ കൗമാ (ആറാം നൂറ്റാണ്ട്)

പരിശുദ്ധന്മാരും പ്രവാചകന്മാരും അധിവസിക്കുന്ന സ്വർഗ്ഗീയ വാസസ്ഥലത്തെ തിളങ്ങുന്ന ഒരു നക്ഷത്രമാണ് മോർ കൗമാ. കഠിന താപസചര്യകളാലും ദൈവവിശ്വാസ സ്ഥിരതയാലും മോർ കൗമാ 'ഭൂമിയിലെ മാലാഖ' എന്നും 'മെക്ഫ്രൂക്തിലെ വിലാപി' എന്നും അറിയപ്പെടുന്നു. കൗമാ എന്ന സുറിയാനി പദത്തിന് 'നിൽപ്പ്' എന്നാണർത്ഥം (Phinlias, 2008).

മോർ കൗമായുടെ മാതാപിതാക്കൾ സത്യവിശ്വാസികളായിരുന്നു. അവർ മെക്ഫ്രൂക്തിലാണ് താമസിച്ചിരുന്നത് (Mecfrukthi, Turkey). അവർക്ക് മക്കളില്ലായിരുന്നു. നിരന്തരമായ പ്രാർത്ഥനയുടെ ഫലമായി അവർക്ക് ജനിച്ച മകനാണ് കൗമാ. കൗമായുടെ സഹോദരിയുടെ പേര് അഗൂസിയ എന്നാണ്. കൗമായുടെ ആദ്യപേര് ശൈമവൂൻ എന്നായിരുന്നു (<http://www.stpetersandstpaulschurch.com/hist.aspx>). ശൈമവൂൻ ചുവപ്പു കലർന്ന വെളുത്ത നിറത്തോട് കൂടിയവനും നീണ്ട മുടികളുള്ളവനുമായിരുന്നു (Phinlias, 2008).

ശൈമവൂനും അഗൂസിയയും എല്ലാകാര്യങ്ങളിലും പരസ്പരം സഹായിക്കുകയും രണ്ടുപേരും സന്യാസജീവിതം നയിക്കുന്നതിനാഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. ദൈവകരുണയാൽ അവർ പ്രായത്തിൽ വളരുന്തോറും ആത്മിക അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിക്കുകയും

ചെയ്തു. അഗുസിയ പിന്നീട് ഫോലോഗ് എന്നറിയപ്പെട്ടു. കൗമാരവും ഫോലോഗും വനത്തിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ മറ്റൊരു കന്യകയെ കണ്ടുമുട്ടി അവളുടെ പേര് യേശു എന്നായിരുന്നു.

പിന്നീട് ഇവർ മൂവരും കുടി വനത്തിലൂടെ യാത്ര പോകുമ്പോൾ അവർക്ക് ഒരു ദൈവിക ദർശനമുണ്ടായി. കുറേയകലെ വനാന്തരത്തിൽ ഗബ്റൂനോ (Gabaroono) എന്ന് പേരുള്ള ഒരു സന്യാസി വൃക്ഷത്തിൽ മുകളിൽ ഒരു കുടിൽ കെട്ടി അതിനുള്ളിൽ 54 വർഷങ്ങളായി നിന്നുകൊണ്ട് തപസ്സ് ചെയ്യുന്നുണ്ട് എന്നും, ഇവർ മൂവരും അവിടെ എത്തണമെന്നും ആയിരുന്നു ദർശനം. മാത്രമല്ല, വൃക്ഷത്തിൽ കെട്ടിയിട്ടുള്ള ആ ചെറു കുടിയിൽ ഇനി മോർ ശെമ്ഊൻ (കൗമാ) പ്രവേശിച്ച് തപസ്സ് ആരംഭിക്കണമെന്നും അവർക്ക് ദൈവിക സന്ദേശം ലഭിച്ചു. ഇപ്രകാരമുള്ള സന്ദേശം, അവിടെ തപസ്സ് ചെയ്യുന്ന ഗബ്റൂനോ എന്ന സന്യാസിക്കുകൂടെ ദൈവം നൽകി. അങ്ങനെ അവർ ആ വൃക്ഷത്തിനരികെ എത്തി. അത് വലിയ വനത്തിനുള്ളിൽ ഒരു മഹാവൃക്ഷമായിരുന്നു. നിലത്തുനിന്ന് ഒരാൾ പൊക്കത്തിൽ ആ വൃക്ഷം മൂന്ന് കവരങ്ങളായി തിരിഞ്ഞിരുന്നു. ഈ കവരങ്ങളുടെ നടുവിൽ ഉള്ള സ്ഥലത്ത് ഒരു കുടിയിനകത്ത് ഒരു ചെറിയ മേശയും, വൃക്ഷത്തിൻകീഴെ ഒരു ചെറു കിണറും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഉറവയിൽനിന്നും വെള്ളം കോരുവാൻ, കയർ കെട്ടിയ ഒരു ചെറിയ തൊട്ടിയും കുടിയിനുള്ളിൽ വെച്ചിരുന്നു. അവിടെ തപസ്സു ചെയ്തിരുന്ന ഗബ്റൂനോ സന്യാസി ഇവർ മൂന്നുപേരെയും സസന്തോഷം സ്വീകരിക്കുകയും പ്രാർത്ഥനയ്ക്കുശേഷം എല്ലാവരും ലഘുഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം പ്രത്യേക പ്രാർത്ഥനകൾ അവർ എല്ലാവരും ഒരുമിച്ച് നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്തു.

പ്രാർത്ഥനയ്ക്ക് ശേഷം ആ കുടിയിൽ തപസ്സിനായി ശെമ്ഊൻ പ്രവേശിക്കുകയും ഗബ്റൂനോ എന്ന പിതാവ് അവിടെ നിന്നും യാത്രയാകുകയും ചെയ്തു. മോർ കൗമാ അവത് ദിവസത്തേക്ക് ഒരു അത്യുഗ്ര നോമ്പും ഉപവാസവും അനുഷ്ഠിക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഈ അമ്പതു ദിവസത്തെ ഭക്ഷണത്തിനായി 50 കരുവേലകപഴങ്ങൾ യേശുവും, ഫുലോഗും കുടി മോർ കൗമായ്ക്ക് കൊണ്ടുവന്നു കൊടുത്തു. അതിന് ശേഷം അവർ ഇരുവരും അവിടെനിന്നും പോകണമെന്നും 50 ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം തിരിച്ചുവന്നാൽ മതി എന്നും മോർ കൗമാ

അവരോട് നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. അവർ ദൂരെ എവിടെയോ ദൈവം നിശ്ചയിച്ച സ്ഥലത്ത് പോയി പ്രാർത്ഥനയിൽ ജാഗരിച്ച് ജീവിച്ചു. മോർ കൗമാ ആ കുടിലിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ഉഗ്രതപസ്സും പ്രാർത്ഥനയും ആരംഭിച്ചു. അമ്പത് ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ് അവർ തിരിച്ചുവന്നു. അവർ മോർ കൗമായ്ക്ക് നൽകിയിരുന്ന 50 കരുവേകപ്പഴങ്ങളിൽ 15 എണ്ണം മാത്രമേ അദ്ദേഹം ഭക്ഷിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. പിന്നീട് മോർ കൗമാ അവരോട് ഇരുവരോടും അവർ എപ്പോഴും തന്റെ കൂടെ താമസിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലായെന്നും, അവർ വേറൊരു സ്ഥലത്ത് പോയി പ്രാർത്ഥനയിലും, ജാഗരണത്തിലും മുഴുകി ജീവിച്ചാൽ മതിയെന്നും, വല്ലപ്പോഴും ദൈവനിർദ്ദേശപ്രകാരം ചെറുസന്ദർശനത്തിന് വന്നാൽ മതിയെന്ന് പറയുകയും ചെയ്തു.

ഒരു അവസരത്തിൽ യേശു-ഫുലോസ് സന്യാസിനിമാർ മോർ കൗമായുടെ അടുക്കൽ സന്ദർശനത്തിന് വന്നപ്പോൾ, തനിക്ക് റോമയിൽ മോർ പത്രോസ്-പൗലോസ് ശ്ലീഹന്മാരുടെ കബറിടത്തിൽ പോകണമെന്ന് വലിയ ആഗ്രഹം ഉണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞു. അങ്ങനെ ഒരു സന്ദർശനത്തിന് ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്ന് അവരും പറഞ്ഞു. പെട്ടെന്ന് പരിശുദ്ധാത്മശക്തിയാലും ആവാസത്താലും അവർ മൂന്നുപേരും ആയാറിൽക്കൂടി (അന്തരീക്ഷത്തിൽ) നിമിഷവേഗത്തിൽ വഹിക്കപ്പെട്ടു. റോമിൽ മോർ പത്രോസ്-പൗലോസ് ശ്ലീഹന്മാരുടെ കബറിടങ്ങളിൽ എത്തി വന്ദിച്ചു പ്രാർത്ഥിച്ചു. മാത്രമല്ല, മോർ കൗമാ വി. മദ്ബഹായിൽ പ്രവേശിച്ച് വി. കുർബ്ബാന അനുഭവിക്കുകയും അവർ ഇരുവർക്കും കൂടെ നൽകുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ ഒരു പ്രാവശ്യമല്ലാതെ, മോർ കൗമാ വ്യക്ഷത്തിലെ കുടിലിൽനിന്നും ഒരിക്കലും പുറത്ത് പോയിട്ടില്ല.

ഒരവസരത്തിൽ യേശുവും, ഫുലോഗും മോർ കൗമായെ സന്ദർശിക്കുവാൻ വരുമ്പോൾ അദ്ദേഹം മരണസമയത്തെ പ്രാർത്ഥനകൾ ചൊല്ലുകയായിരുന്നു. അവർ വ്യക്ഷത്തിൽ കയറി മോർ കൗമായ്ക്ക് സമാധാനം കൈമാറി. ഒട്ടും വൈകാതെ മോർ കൗമാ കർത്യസന്നിധിയിലേക്ക് വിളിക്കപ്പെട്ടു. യേശുവും, ഫുലോഗും ദൃഷ്ടികളെ ഉയർത്തിയപ്പോൾ മോർ കൗമായുടെ ആത്മാവ് പറുദീസായിലേക്ക് അനേകം മാലാഖമാരുടെയും, പരിശുദ്ധന്മാരുടെയും ആഘോഷസമേതം കരേറുന്ന ദൈവിക ദർശനം കണ്ടു.

മോർ കൗമായുടെ ആത്മാവ് പൗദീസായിലേക്ക് ആഘോഷത്തോടെ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ നിരവധി ദുരാത്മാക്കളും, പിശാചുക്കളും അകലെ നിന്ന് അയാൾ രക്ഷിക്കപ്പെട്ടു എന്ന് പറഞ്ഞ് നിരാശയിൽ വിലപിക്കുന്ന കാഴ്ചയും യേശുവിനും ഫുലോഗിനും ഉണ്ടായി.

മോർ കൗമായുടെ പതിവ്, കുരിശാകൃതിയിൽ ഇരുകൈകളും നീട്ടി നിന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുകയെന്നതായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മരിച്ചതിന് ശേഷവും ശരീരം വീണുപോകാതെ, അത്ഭുതദൈവകൃപയാൽ അങ്ങനെയൊന്നെ നിന്നിരുന്നുവെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. മോർ കൗമാ ഭാഗ്യമരണം പ്രാപിച്ച ഉടൻ തന്നെ വൃക്ഷത്തിന് കീഴിലുള്ള ഉറവ അപ്രത്യക്ഷമായി. പരിശുദ്ധ മാലാഖ യേശുവിനോടും ഫുലോദിനോടും ഇനി അവർ മോർ കൗമായുടെ ശരീരം കാണുവാൻ വൃക്ഷത്തിലേക്ക് കയറരുതെന്നും കൽപ്പിച്ചു.

45 കൊല്ലം നിന്നനിലയിൽ പ്രാർത്ഥിച്ചു എന്നല്ലാതെ, മോർ കൗമാ മരിച്ച ദിവസമോ, കൊല്ലമോ ഒന്നും തന്നെ ചരിത്രത്തിൽ എഴുതിയിട്ടില്ല. പരിശുദ്ധ സ്ത്രീബാ മോർ ഒസ്താന്തിയോസ് ബാവാ (കുന്നംകുളത്ത് കബറടങ്ങിയ) മോർ കൗമായുടെ പരിശുദ്ധ അസ്ഥി വിശുദ്ധ ജലത്തിൽ ഇട്ട് വളരെ നേരം പ്രാർത്ഥിച്ച് രോഗികൾക്കും മറ്റ് വിശ്വാസികൾക്കും നൽകുന്ന പതിവ് ഉണ്ടായിരുന്നു. മോർ കൗമായുടെ തിരുശേഷിപ്പുകൾ മഴുവന്നൂർ, പെരുമ്പാവൂർ, തൃപ്പൂണിത്തറ നടമേൽ എന്നിങ്ങനെ ഏതാനും പള്ളികൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. മോർ കൗമായുടെ ശരീരം ഘോരവനത്തിലെ ഈ വൃക്ഷത്തിൽനിന്നും ഏത് കാലത്ത് ഇറക്കിയെന്നും, തിരുശേഷിപ്പുകൾ ആർ മുഖാന്തിരം ശേഖരിച്ച് വിതരണം ചെയ്യപ്പെടുവാൻ ഇടയായി എന്നും ചരിത്രത്തിൽ എഴുതിയിട്ടില്ല.

സഹോദരിമാരായ യേശുവും ഫുലോഗും പിന്നീട് ആ വൃക്ഷത്തിനടുത്തുള്ള ഒരു ഗുഹയിൽ സന്യാസി ജീവിതത്തിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടചര്യകളിൽ ഒരു വർഷം ജീവിച്ചതിനുശേഷം കൃത്യസന്നിധിയിലേക്ക് വിളിക്കപ്പെട്ടു. മോർ കൗമായുടെ ഓർമ്മസുറിയാനി സഭ സെപ്റ്റംബർ 1-ാം തീയതി ആചരിക്കുന്നു.

13. ഏകാന്തവാസിയായ വിശുദ്ധ ഏശായാ

(ഏ.ഡി. c. 370-491?)

ഏകാന്തവാസിയായ വിശുദ്ധ ഏശായ സ്കീറ്റിൽ (ഈജിപ്റ്റ്) ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു സന്യാസിയാണ്. മഹാനായ വിശുദ്ധ മക്കാരിയോസിന്റെ (ഏ. ഡി. 300-390) സമകാലീനനായിരുന്നു ഏശായാ ഏ.ഡി. 431നു ശേഷം പലസ്തീനിലേക്കു മാറി താമസിക്കുകയും ഏറെ പ്രായം ചെന്നശേഷം ഉദ്ദേശം ഏ.ഡി. 491ൽ ഗാസക്കു സമീപം കാലംചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

പൈശാചിക വഞ്ചനകളെതിരെ മനുഷ്യന്റെ ബുദ്ധിയെ കാത്തുസംരക്ഷിക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച് 27 പ്രബന്ധങ്ങൾ ഇദ്ദേഹം തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ചിലത് - ദേഷ്യം കൂടാതെ ഒരു മനുഷ്യന് വിശുദ്ധി ആർജ്ജിക്കാൻ കഴിയുകയില്ല; ശത്രുവിതച്ച വിത്തിനെപ്രതി ഒരുവന് ദേഷ്യം ഉണ്ടാകണം. ഒരു മനുഷ്യൻ ഈ ലോകത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ വെറുക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അവന് ദൈവത്തെ ആരാധിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതല്ല. അങ്ങനെയെങ്കിൽ ദൈവ ആരാധന എന്നാൽ അർത്ഥമാക്കുന്നതെന്ത്? നാം പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ, ദൈവത്തെ മഹത്വപ്പെടുത്തുമ്പോൾ നമ്മുടെ ബുദ്ധിയിൽ ബാഹ്യമായതൊന്നും, ജഡികമായതൊന്നും, വെറുപ്പായതൊന്നും, അസുയതോന്നുന്നതൊന്നും നമ്മെ തടസ്സപ്പെടുത്തരുത്. ദ്രോഹബുദ്ധിയോടെ എങ്ങനെ ദൈവത്തെ പാടിപുകഴ്ത്താൻ കഴിയും? ജഡത്തിന്റെ ആഗ്രഹങ്ങളിൽനിന്നും ആത്മാവിനെ മനസ്സ് വീണ്ടെടുക്കുകയും നിർവ്വീകാരതയെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, വികാരങ്ങൾ ആത്മാവിനെ (നാണമില്ലാതെ) ആക്രമിക്കുന്നു. ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ പാപബന്ധനത്തിൽ വരിഞ്ഞു മുറുക്കുന്നതിന് നിരന്തരം ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ദൈവത്തോട് രഹസ്യത്തിൽ വിളിച്ചുപേക്ഷിക്കുന്നവർക്ക് ഇവയെല്ലാം കാണുന്ന ദൈവം സഹായം അയച്ചുകൊടുക്കുകയും ജഡാഭിലാഷങ്ങളെ നിഹനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഒരു മനുഷ്യൻ തിന്മയിൽനിന്നും തന്നെതന്നെ വേർപ്പെടുത്തുമ്പോൾ അവൻ ദൈവത്തിനെതിരായി ചെയ്ത പാപ

ങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവൻ ശരിയായ ബോധമുണ്ടാകുന്നു. വെറുപ്പോടുകൂടി പാപത്തെ നിരസിക്കുന്നവനു മാത്രമേ അവന്റെ പാപത്തെ കാണുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. ഈ നിലയിലേക്കെത്തിയ വ്യക്തികൾ കണ്ണുനീരോടുകൂടി ദൈവത്തോടു പ്രാർത്ഥിക്കുകയും കഴിഞ്ഞകാലങ്ങളിൽ ജഡികവികാരങ്ങളോടു പുലർത്തിയ സ്നേഹത്തെ പ്രതി ലജ്ജകൊണ്ട് നിരയുകയും ചെയ്യും. ആയതിനാൽ എല്ലാ ശക്തിയോടുംകൂടെ ആത്മികവഴികളെ പിന്തുടരുകയും ദൈവം തന്റെ വലിയ കരുണയാൽ നമ്മെ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യും. നിത്യേന ദൈവതിരുമുമ്പാകെ സ്വയം പരിശോധിക്കുകയും നിന്റെ ഹൃദയത്തിലെ ജഡികാഗ്രഹങ്ങളെ കണ്ടുപിടിക്കുകയും വേണം. അവയെ പുറത്തുകളയുകയും ന്യായവിധിയിൽനിന്നു രക്ഷപെടുകയും ചെയ്യണം.

ഹൃദയത്തിൽ തിന്മപ്പെട്ട വിചാരങ്ങളെ താലോലിച്ചുകൊണ്ട് അധരങ്ങൾകൊണ്ട് ദൈവത്തോട് സംസാരിക്കുന്നത് പ്രാർത്ഥനയ്ക്ക് അനുയോജ്യമല്ല. ദുഷ്ടവിചാരങ്ങളുടെ ഉദ്ദീപനങ്ങളെ ഹൃദയത്തിൽനിന്ന് മാറ്റി ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ സൂക്ഷിക്കാതെ, കലങ്ങിമറിഞ്ഞ ജാഗ്രതയില്ലാത്ത (അലക്ഷ്യമായ) പ്രാർത്ഥന ദൈവമുൻപാകെ സ്വീകാര്യമല്ല (Palmer, Sherrard & Ware, 1979, pp. 22-28).

14. വിശുദ്ധ നികിത

(? - ഏ. ഡി. 372?)

നികിത ഒരു സമ്പന്ന കുടുംബത്തിൽ നാലാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഭൂജാതനായി. ഡെനുബെ നദിക്കരികിൽ (ഇപ്പോൾ റൊമാനിയ) താമസിച്ചിരുന്ന ഗോത്തിക് വംശത്തിൽ പെട്ടവരായിരുന്നു മാതാപിതാക്കൾ (<https://russianicons.wordpress.com/tag/st-nikita/>). ഏ.ഡി. 325ൽ കൂടിയ നിഖ്യാ സുന്നഹദോസിൽ പങ്കെടുത്ത മോർ തെയൊഫിലോസ് മെത്രാപ്പോലീത്തയാണ് നികിതയെ മാമോദീസാ മുക്കിയത്. ഒരു വംശീയ കലാപം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുകയും നികിത ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ നേതാവായ ഫ്രിറ്റിജനോടു ചേർന്ന് പടയാളിയായി പ്രവർത്തിച്ചു. എതിരാളികൾ അത്തനാറിക്കിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സംഘടിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചു.

ഫ്രീജിറ്റിന്റെ സേന അത്തനാറിക്കിനെ പരാജയപ്പെടുത്തുകയും ക്രിസ്തുമതം കൂടുതൽ സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് പ്രചരിക്കുകയും ചെയ്തു. നികിത ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സജീവമായി പങ്കെടുത്തു. കുറച്ചു നാളുകൾക്കുശേഷം അത്തനാറീക്ക് അധികാരം വീണ്ടെടുക്കുകയും ഗോത്തിക്ക് വംശജരായ ക്രിസ്ത്യാനികളെ ആക്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. നികിത പിടിക്കപ്പെടുകയും കഠിന ദണ്ഡനങ്ങൾക്കു വിധേയനാക്കുകയും ഒടുവിൽ തീയിൽ എറിയപ്പെടുകയും ചെയ്തു. നികിതയുടെ ജീവിതം രക്തസാക്ഷിമരണം എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ച വിവരണങ്ങൾ പല ആശ്രിത ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും വ്യത്യസ്തമായി രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

മറ്റൊരു വിവരണമനുസരിച്ച് നികിത റോമൻ ചക്രവർത്തിയായ മാക്സിമിലിയന്റെ മകനായിരുന്നുവെന്നും ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസം സ്വീകരിച്ചതിനാൽ നികിത പീഡിപ്പിക്കപ്പെട്ടു എന്നും മൂന്നുവർഷം തടവിലാക്കപ്പെട്ടു എന്നുമാണ്. മരിച്ച ഏതാനും പേരെ നികിത ജീവിപ്പിച്ചുവെന്നും എന്നിട്ടും മാക്സിമിലിയൻ വിശ്വസിച്ചില്ല. നികിത വളരെയേറെ പേരെ മാനസാന്തരപ്പെടുത്തി. വിശുദ്ധ നികിതയുടെ ഓർമ്മ സുറിയാനി സഭ ആഗസ്റ്റ് 4-ാം തീയതി ആചരിക്കുന്നു.

15. എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരിൽ ഒരുവനായ ഫിലമോൻ

(ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ട്)

എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരിൽ ഒരുവനായ ഫിലമോൻ ഗാസയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായിരുന്നു. ഫിലമോൻ അർച്ചിപ്പിസിനോടുകൂടെ കൊലോസ്യ പട്ടണത്തിൽ സുവിശേഷം അറിയിച്ചു. ഒരു വിജാതിയരുടെ പെരുന്മാർ ദിവസം സഭ ഫിലമോന്റെ ഭവനത്തിൽ പ്രാർത്ഥനയ്ക്കായി കൂടി വന്നപ്പോൾ വിജാതിയർ ഫിലമോനെയും അർച്ചിപ്പിസിനെയും ഭവനത്തിലെത്തി പിടികൂടുകയും വധിക്കുകയും ചെയ്തു. അവരെ അരയ്ക്കൊപ്പം മണ്ണിൽ കുഴിച്ചിടുകയും കല്ലെറിഞ്ഞുകൊല്ലുകയുമാണ് ചെയ്തത്.

ഫിലമോന്റെ മുൻകാല അടിമയായിരുന്ന ഒനിസിമസിനെ ഉദ്ദേശിച്ച് അപ്പോസ്തോലനായ പൗലോസ് ശ്ലീഹാ എഴുതിയതാണ് കൊലോസ്യ ലേഖനം. പുതുതായി ശിഷ്യനായ ഒനിസിമസിനോടുള്ള സ്നേഹം തടവറയിൽനിന്ന് എഴുതിയ ഈ ലേഖനത്തിൽനിന്നും സ്പഷ്ടമാണ്. മുൻകാലങ്ങളിൽ ഒനിസിമസിന്റെ തെറ്റുകൾ പരിഗണിക്കരുതെന്ന് ഈ ലേഖനത്തിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു. സ്വതന്ത്രനും അടിമയും ക്രിസ്തീയ സ്നേഹത്തിൽ വിഭിന്നരല്ല എന്ന് പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ ലേഖനം റോമിൽവെച്ച് ഏ.ഡി. 61ൽ എഴുതപ്പെട്ടതായി കരുതാം (<https://www.britannica.com/topic/The-Letter-of-Paul-to-Philemon>).

തന്റെ യജമാനനിൽനിന്ന് പണം അപഹരിച്ച് ഓടിപ്പോയ ഒനിസിമസിനെ പരാമർശിച്ച് ഫ്രിജിയയിലെ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് എഴുതിയ ലേഖനം വളരെ വ്യക്തിഗതമായ പരാമർശങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും ഏറ്റവും ദൈർഘ്യം കുറഞ്ഞതുമാണ്. ഒനിസിമസിനെ 'വാത്സല്യ സഹോദരൻ' എന്നാണ് പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഒനിസിമസ് എന്ന ഗ്രീക്ക് പദത്തിന് 'പ്രയോജനമുള്ളവൻ' എന്നാണ് അർത്ഥം.

ഫിലമോന് എഴുതിയ ലേഖനം ഒരു ഭവനത്തിൽ കൂടി വന്ന ക്രിസ്തീയ സഭയ്ക്കുവേണ്ടി എഴുതിയ ലേഖനമാണ്. ആ ലേഖനം അവസാനിപ്പിക്കുന്നത് ബഹുവചന വാഴ്ചകളോടെയാണ്. എന്നാൽ ലേഖനത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ അടിമയുടെ യജമാനനെ പരാമർശിച്ച് ഏകവചനമാണ് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. അപ്പോസ്തോലനായ ഫിലമോന്റെ ഓർമ്മ നവംബർ 22-ാം തീയതി ആചരിക്കുന്നു.

16. പൗലോസ് ശ്ലീഹായുടെ ശിഷ്യനായ ഒനിസിമസ്

(ഏ. ഡി. ? - 117)

പൗലോസ് ശ്ലീഹായുടെ ശിഷ്യനായ ഒനിസിമസ് എഫേസോസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായിരുന്നു. അന്ത്യോഖ്യായുടെ മോർ ഇഗ്നാത്തിയോസ് എഫേസ്യർക്കെഴുതിയ കത്തിന്റെ ഭാഷാ

ശൈലി ഫിലമൊനെഴുതിയ ലേഖനത്തിനു സമാനതയുള്ളതാണ്. കൊലൊസ്യയിൽ വച്ച് യജമാനനായ ഫിലമോനെ കൊള്ളയടിച്ച് റോമിലേക്ക് ഓടിപ്പോയ അടിമയായിരുന്നു ഒനിസിമസ്. അവിടെ വച്ച് പൗലോസ് ശ്ലീഹായാൽ മാനസാന്തരപ്പെട്ട ഫിലമോന്റെ അടുക്കലേക്ക് മടക്കി അയയ്ക്കപ്പെട്ട ഒനിസിമസിനെ വിശ്വസ്തനും പ്രിയപ്പെട്ട സഹോദരനുമായി സ്വീകരിക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നതായി കാണാം (കൊലൊ. 4:7-9; ഫില. 16:19).

ഫിലമോന്റെ ലേഖനം കാനോനിക ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടാനുള്ള പ്രധാന കാരണമായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കപ്പെടുന്നത് സ്വതന്ത്രനും അടിമയും ദൈവത്തിന്റെ ശുശ്രൂഷയിലേക്ക് ചേർക്കപ്പെട്ടു എന്ന സന്ദേശമാണ്. അക്കാലത്തെ സാമൂഹിക ക്രമത്തിൽ ഈ വേർതിരിവില്ലാത്ത ചേർക്കപ്പെടൽ ക്രിസ്തുവിന്റെ സുവിശേഷത്തിന്റെ തന്നെ തുടർച്ചയാണ്. ഒനിസിമസിന്റെ ഓർമ്മ സുറിയാനി സഭ ഫെബ്രുവരി 15-ാം തീയതി ആചരിക്കുന്നു.

17. പൊന്തിയോസ് പീലാത്തോസും ഭാര്യ പ്രോക്കുളയും (? - ഏ.ഡി. 39?)

ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ടിൽ തിബര്യാസ് ചക്രവർത്തിയുടെ റോമൻ ഗവർണറായിരുന്നു പൊന്തിയോസ് പീലാത്തോസ്. ഇദ്ദേഹം ഇറ്റലിയിൽനിന്നുള്ളവനായിരുന്നുവെന്ന് കരുതപ്പെടുന്നു. വലേറിയസ് ഗ്രാറ്റസിന്റെ പിൻഗാമിയായി ഏ.ഡി. 26ൽ പൊന്തിയോസ് പീലാത്തോസ് സ്ഥാനമേറ്റു. യെഹൂദ്യാ, സമര്യ, ഇദ്ദുമിയ എന്നീ പ്രദേശങ്ങളുടെ ചുമതലക്കാരനായിട്ടാണ് പീലാത്തോസ് നിയമിതനായത്, എന്നിരുന്നാലും യെഹൂദ്യായിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളാലാണ് പീലാത്തോസ് കൂടുതൽ അറിയപ്പെടുന്നത് (<https://www.biography.com/people/pontius-pilate-9440686>). ഒരു റോമൻ ഗവർണർ സാധാരണയായി ഒന്നു മുതൽ മൂന്നു വർഷത്തേക്കാണ് നിയമിക്കപ്പെടാനുള്ളതെങ്കിലും പീലാത്തോസ്

പത്തുവർഷം ഈ സ്ഥാനത്തിരുന്ന് ഭരണം നടത്തി. ഈ കാലഘട്ടത്തിലാണ് (ഏ.ഡി. 26 - 36) സ്പാപക യോഹന്നാന്റെയും യേശുക്രിസ്തുവിന്റെയും പ്രേഷിത പ്രവർത്തനങ്ങൾ മുഴുവനും നിറവേറിയത് (Barnes, 1911).

പൊന്തിയോസ് പീലാത്തോസിന്റെ ചുമതലകൾ കരം പിരിക്കുന്നതുൾപ്പെടെ നിർമ്മാണ ജോലികൾക്ക് മേൽനോട്ടം വഹിക്കുക എന്നതായിരുന്നു. ഏറ്റവും ശ്രമകരമായ ഉത്തരവാദിത്വം നിയമവാഴ്ച നിലനിർത്തുക എന്നതായിരുന്നു. ഈ ഉത്തരവാദിത്വം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിന് ശക്തമായ ബലപ്രയോഗം ഉൾപ്പെടെ ഏതുമാർഗ്ഗവും പീലാത്തോസ് സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. യെഹൂദ്യയിലെ ഗവർണർ എന്ന നിലയിൽ ഇദ്ദേഹം അഭിമുഖീകരിച്ച ഒരു പ്രശ്നമായിരുന്നു റോമാ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെയും സന്നിദ്രീം സംഘത്തിന്റെയും താൽപര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുകയെന്നത്. റോമാ ഗവർണ്മെന്റിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ യേശുക്രിസ്തു യെഹൂദ്യന്മാരുടെ രാജാവാണ് പ്രഖ്യാപിച്ചെങ്കിൽ അത് രാജ്യദ്രോഹക്കുറ്റമാണ്. ഒരു ഘട്ടത്തിൽ യേശുവിനെ മോചിപ്പിക്കുന്നതിന് പീലാത്തോസ് ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നതായും തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിൽ സംശാലുവായും സുവിശേഷത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു (മത്താ. 27:15-25). “ആരവം വർദ്ധിക്കുന്നതല്ലാതെ പ്രയോജനമൊന്നും ഉണ്ടാകുന്നില്ലെന്ന് കണ്ടപ്പോൾ പീലാത്തോസ് വെള്ളമെടുത്ത് പുരുഷാരത്തിന്റെ മുൻപിൽ വെച്ച് കൈകൾ കഴുകിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: ഈ നീതിമാന്റെ രക്തത്തിൽ ഞാൻ കുറ്റമറ്റവനാകുന്നു” (മത്താ. 27:25). പീലാത്തോസിന്റെ ഭാര്യ (പ്രോക്കുള) ആളയച്ചു പറയിച്ചതു “ഈ നീതിമാൻ വിരോധമായി അങ്ങേയ്ക്ക് ഒന്നും ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടില്ല” (മത്താ. 27:19).

കൈസര്യയിലെ ഹെരോദാസിന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ മുവായിരത്തോളം പട്ടാളക്കാരുണ്ടായിരുന്നു. യെരൂശലേമിലെ പെരുന്നാൽ ദിനങ്ങളിൽ ധാരാളം ആളുകൾ വന്നുകൂടുകയും ക്രമസമാധാന പ്രശ്നങ്ങൾ ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്യുന്നത് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി പട്ടാളക്കാർക്കൊപ്പം പീലാത്തോസും യെരൂശലേമിലുണ്ടായിരുന്നു. യേശുക്രിസ്തുവിനെ മോചിപ്പിക്കുന്നത് സ്വന്തസ്ഥാനം നിലനിർത്തുന്നതിന് ഭീഷണിയാകുമെന്ന ചിന്തയില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ പീലാത്തോസ് യേശുക്രിസ്തുവിനെ വിട്ടയയ്ക്കുമായിരുന്നു.

പൊന്തിയോസ് പീലാത്തോസ് യേശുക്രിസ്തുവിനെ വിട്ടയയ്ക്കുന്നതിനാഗ്രഹിച്ചതിൽനിന്നും പീലാത്തോസ് ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയായിരുന്നുവെന്ന അഭിപ്രായം 'നിക്കോദിമോസിന്റെ സുവിശേഷം' എന്ന ഇതരകാനോനിക ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നും ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണ്. ശമര്യയിലുണ്ടായ ഒരു കലഹത്തെ തുടർന്ന് പീലാത്തോസിന്റെ ഭരണം അവസാനിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിനെതിരായ ആരോപണങ്ങൾക്ക് മറുപടി നൽകുന്നതിനായി റോമിൽ എത്തുന്നതിനുത്തരവുണ്ടാകുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ പീലാത്തോസ് പട്ടണത്തിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതിനു മുമ്പ് തിബര്യയോസ് ചക്രവർത്തി നിര്യാതനായി.

പാരമ്പര്യമനുസരിച്ചു പീലാത്തോസും പ്രോക്കുളയും കൊല്ലപ്പെട്ടതായി കരുതപ്പെടുന്നു. അവർ കൊല്ലപ്പെട്ടത് ക്രിസ്തുവിലുള്ള വിശ്വാസംമൂലമാണെന്ന് തീർച്ചപ്പെടുത്താനാവില്ല. റോമാ സാമ്രാജ്യത്തിൽ അന്യദൈവ ആരാധനയ്ക്ക് ശിക്ഷയുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ചക്രവർത്തിയുടെ പ്രതിമയ്ക്കു മുമ്പിൽ ബഹുമാനാദരവുകൾ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിന് വിസമ്മതിക്കുന്നവരെ ശിക്ഷയ്ക്ക് വിധിക്കുമായിരുന്നു. പൊന്തിയോസ് പീലാത്തോസിന്റെയും ഭാര്യ പ്രോക്കുളയുടെയും ഓർമ്മ സുറിയാനി സഭ ജൂൺ 25-ാം തീയതി ആചരിക്കുന്നു.

18. രക്തസാക്ഷിയായ സോഫിയ

(ഏ. ഡി. രണ്ടാം നൂറ്റാണ്ട്)

സോഫിയയും അവളുടെ മക്കളും ഇറ്റലിയിലാണ് ജനിച്ചത് (<http://www.st-sophia.com/st-sophia/>). സോഫിയ അവളുടെ മക്കൾക്ക് - ഫെയ്ത്ത്, ഹോപ്പ്, ലൗ (ക്രിസ്തീയ സുകൃതങ്ങളായ വിശ്വാസം, പ്രത്യാശ, സ്നേഹം) എന്നീ പേരുകൾ വിളിച്ചു. ഇവർക്ക് യഥാക്രമം 12, 10, 9 വയസ്സ് പ്രായമുണ്ടായിരുന്നു. ക്രിസ്തീയ സ്നേഹത്തിൽ വളർന്ന ഇവർ ഏവരുടേയും മുൻപിൽ ക്രിസ്തുവിനെ പരസ്യമായി സാക്ഷിക്കുമായിരുന്നു.

ഹദ്രിയൻ ചക്രവർത്തിയുടെ (ഏ.ഡി. 117-138) കാര്യദർശിയായ അന്തിയോക്കസ് ഇവരെ ശിക്ഷയ്ക്കു വിധിക്കുകയും

ചക്രവർത്തിയുടെ ആജ്ഞയനുസരിച്ച് റോമിലേക്ക് കൊണ്ടു പോകുകയും ചെയ്തു. അർത്ഥീമിയസ് ദേവിക്ക് ബലിയർപ്പിക്കുന്നതിന് ഹദ്രിയൻ ഇവരോട് ആജ്ഞാപിച്ചു. എന്നാൽ അവർ അവരുടെ വിശ്വാസത്തിൽ ഉറച്ചുനിന്നു (<https://oca.org/saints/lives/1999/09/17/102638-martyr-sophia-and-her-three-daughters-at-rome>). അതിനാൽ അവരെ കഠിന ദണ്ഡനങ്ങൾക്ക് വിധേയരാക്കി. കത്തുന്ന ചുളയിലും ടാർ ഉരുകിയ കുട്ടകത്തിലും ഇട്ടുവെങ്കിലും അവർക്ക് ഒരു ആപത്തും സംഭവിച്ചില്ല.

ഏറ്റവും ഇളയ മക്കളായ സ്നേഹത്തെ ഒരു ചക്രവർത്തി കെട്ടിയിട്ട് അടിക്കുകയും അവളുടെ ശരീരം മുഴുവനും രക്തത്താൽ ആവരണം ചെയ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ ഓരോരുത്തരേയും പീഡിപ്പിക്കുന്നത് കണ്ടുനിന്ന സോഫിയ, സ്വർഗ്ഗീയ മണവാളനുവേണ്ടി അവയെല്ലാം സഹിക്കുന്നതിന് ഉത്തേജിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ മൂന്നു മക്കളും അവരുടെ കഴുത്തുകൾ വാളിനേൽപ്പിച്ചുകൊടുത്തു രക്തസാക്ഷികളായി.

സോഫിയയെ ആന്തരികമായി തളർത്തുന്നതിന് മക്കളുടെ മൃതശരീരങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിന് ചക്രവർത്തി അനുവാദം നൽകി. സോഫിയ ആ മൃതശരീരങ്ങൾ പട്ടണത്തിനു പുറത്ത് ഒരു ഉയർന്ന മലയിൽ ആദരവോടെ സംസ്കരിച്ചു. മൂന്നു ദിവസം സോഫിയ ആ കബറുകൾക്കടുത്ത് ഇരുന്ന് തന്റെ ആത്മാവിനെ നാഥനു ഏൽപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. ശരീരത്തിൽ സോഫിയ രക്തസാക്ഷിയായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അവൾക്കും രക്തസാക്ഷിത്വകിരീടം നഷ്ടമായില്ല. എന്തെന്നാൽ അവൾ ഹൃദയത്തിലാണ് കഷ്ടതയനുഭവിച്ചത്. സോഫിയയുടെ മൃതശരീരവും വിശ്വാസികൾ അവളുടെ മക്കളുടെ കബറുകൾക്കടുത്ത് സംസ്കരിച്ചു. മൊർത്ത്ഗ്മൂനി സഹിച്ച കഷ്ടതകൾക്ക് സമാനമായ പീഡനങ്ങൾ സോഫിയ അനുഭവിച്ചതിനെ സംബന്ധിച്ച് ദീർഘമായ വിവരണങ്ങൾ ലഭ്യമാണ് (e.g., <http://www.st-sophia.com/st-sophia/>).

മറ്റൊരു സോഫിയയെ (എഡേസോയിലെ) സംബന്ധിച്ച പരാമർശം സുറിയാനി സഭാ കലണ്ടറിൽ കാണുന്നുണ്ട് (പെരുനാൾ നവംബർ 5).

19. എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരിൽ ഒരുവനായ ത്രോഫിമൊസ് (ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ട്)

ത്രോഫിമൊസ്, അപ്പൊസ്തോലനായ പൗലോസ് ശ്ലീഹായുടെ ശിഷ്യനും വിജാതീയനും എഫേസോസിൽ നിന്നുള്ളവനുമായിരുന്നു (അപ്പൊ. പ്ര. 21:29). ത്രോഫിമൊസിനെ അപ്പൊസ്തോല പ്രവർത്തികൾ 20:4 ലും പൗലോസ് ശ്ലീഹാ തിമൊമിയോസിനെഴുതിയ രണ്ടാം ലേഖനത്തിനും (2 തിമൊ. 4:20) പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ത്രോഫിമൊസ്, പൗലോസ് ശ്ലീഹായോടുകൂടെ യാത്രചെയ്യുകയും പൗലോസ് ശ്ലീഹായോടുകൂടെ കഷ്ടതകളും പീഡനങ്ങളും ഏൽക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ത്രോഫിമൊസ് എന്ന പദത്തിന് 'വളർത്തുപുത്രൻ' എന്നാണ് അർത്ഥം (Bromiley, 1996). ത്രോഫിമൊസ് രോഗിയായതിനാൽ മിലിത്തോസ് പട്ടണത്തിൽ വിട്ടിട്ട് പോന്നു എന്ന് തിമൊമിയോസിന് എഴുതിയ ലേഖനത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട് (2 തിമൊ. 4:20).

പൗലോസ് ശ്ലീഹായോടുകൂടെ യെരൂശലേമിൽ പോയിരുന്ന ത്രോഫിമൊസിനെ ദൈവാലയത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നുവെന്നു രോപിച്ച് ഒരു കലഹമുണ്ടാകുകയും പൗലോസ് കാരാഗൃഹത്തിൽ അടയ്ക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഇവൻ (പൗലോസ് ശ്ലീഹാ) പുറജാതിക്കാരെയും ഈ ദൈവാലയത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ച് ഈ പരിശുദ്ധ സ്ഥലത്തെ അശുദ്ധമാക്കിയിരിക്കുന്നു എന്ന് അവർ ആർത്തുവിളിച്ചു (അപ്പൊ. പ്ര. 21:27-28).

ത്രോഫിമൊസ് എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരിൽ ഒരുവനാണ്. ഇദ്ദേഹം പൗലോസ് ശ്ലീഹായോടുകൂടെ രക്തസാക്ഷി മരണം വരിച്ചതായി രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട് (<http://www.orthodox.net/saints/70apostles.html>; http://biblehub.com/library/hippolytus/the_extant_works_and_fragments_of_hippolytus/the_same_hippolytus_on_the.htm).

20. സന്യാസിയായ തിയൊഡോറസ്

(ഏ.ഡി. 314 - 368)

തിയൊഡോറസ്, പക്കോമിയോസിന്റെ (d.348) ശിഷ്യനായിരുന്നു. പക്കോമിയോസ് സ്ഥാപിച്ച സന്യാസ പ്രസ്ഥാനം അന്യം നിന്നു പോകാതിരിക്കുന്നതിൽ തിയൊഡോറസ് വലിയ പങ്കു വഹിച്ചു (Butler, 1800).

തിയൊഡോറസ് ഉദ്ദേശം ഏ.ഡി.യ 314ൽ തിബെയ്ഡിൽ ജനിച്ചു. തിയൊഡോറസിന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാർ ധനികരായിരുന്നുവെങ്കിലും തിയൊഡോറസ് ലോകകാര്യങ്ങളിലും സമ്പന്നതയിലും സന്തോഷം കണ്ടെത്തിയില്ല. തിയൊഡോറസ് വിശുദ്ധ സുവിശേഷത്തിൽ ആകൃഷ്ടനാവുകയും ദനഹാ പെരുന്നാളിൽ പന്ത്രണ്ട് വയസ്സുള്ളപ്പോൾ ദൈവത്തിനായി സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. സ്വഭവനത്തിൽ ഭക്തയായ മാതാവിനോടുകൂടെ ജീവിച്ചുവരവെ പതിനാലാം വയസ്സിൽ സന്യാസികളോടുകൂടെ (ഈജിപ്റ്റിൽ) ചേർന്നു.

പക്കോമിയോസ് സന്യാസിയുടെ ജീവിതചര്യകൾ അക്കാലത്ത് ഏറെ ബഹുമാനിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ തിയൊഡോറസ് അദ്ദേഹത്തെ പിൻപറ്റുന്നതിനായി ഞബീനയിലേക്ക് പോയി. ഒരിക്കൽ മാതാവ് തിയൊഡോറസിനെ സന്ദർശിക്കുന്നതിനാൽ ഗ്രഹിച്ചുവെങ്കിലും ലോകത്തെ തിരിഞ്ഞു നോക്കി പ്രലോഭനത്തിലുൾപ്പെടുമെന്ന ആശങ്കയിൽ തിയൊഡോറസ് ആ സന്ദർശനം വിലക്കി. അതേതുടർന്ന് മാതാവ് പക്കോമിയോസ് സന്യാസി സ്ഥാപിച്ച അടുത്തുള്ള ഒരു മഠത്തിൽ ചേരുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് തന്നെ തിയൊഡോറസിനെ സന്യാസികളുടെ കൂടെ കാണുന്നതിന് അവസരങ്ങളുണ്ടായി. പക്കോമിയോസിനോടുകൂടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിലുള്ള ദയാകൾ (ആശ്രമങ്ങൾ) സന്ദർശിക്കുകയും മുപ്പതു വയസ്സുള്ളപ്പോൾ വൈദികനാകുകയും ചെയ്തു.

പക്കോമിയോസ് പാമ്പാനിലെ ഒരു ചെറിയ ആശ്രമത്തിൽ താമസമാക്കി. വൈകുന്നേരങ്ങളിൽ പക്കോമിയോസ് സന്യാസികൾക്കു നൽകുന്ന ഉപദേശങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കുന്നതിനായി തിയൊഡോറസ് എന്നും അവിടെ പോകുമായിരുന്നു. ഈ ഉപദേശങ്ങൾ തിയൊഡോറസ് ഞബീനലിലെ

സന്യാസികൾക്കായി ആവർത്തിക്കുമായിരുന്നു. തിയൊഡോറസിനെ കഠിനമായ തലവേദന അലട്ടുമായിരുന്നു. രോഗങ്ങളും സ്വമേധയാ അല്ലാത്ത ദുഃഖഹേതുക്കളും ഉന്നതമായ ആത്മീയ അഭിവൃദ്ധിക്കു കാരണമാകുമെന്ന് പക്കോമിയോസ് ഗുണദോഷിക്കുമായിരുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള പ്രയാസങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയും ക്ഷമയോടെ സഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുവഴിയായി സ്വമേധയാ ചെയ്യുന്ന നിഷ്കളേക്കാളും (സംയമനത്തേക്കാളും) ദീർഘമായ പ്രാർത്ഥനയേക്കാളും പ്രയോജനം ചെയ്യുമെന്നും ഉപദേശിക്കുമായിരുന്നു (Butler, 1800).

പക്കോമിയോസ് കാലംചെയ്യുന്നതിന് രണ്ടുവർഷം മുൻപ് സഹസന്യാസികൾ ദയറാ തലവനായി ചുമതലയേൽക്കണമെന്ന് തിയൊഡോറോസിനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. പക്കോമിയോസ്, യുവസന്യാസിയാണെങ്കിലും തിയൊഡോറസിന് ആ ചുമതല നൽകുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ തിയൊഡോറസിന്റെ കീഴിലുള്ള സന്യാസികൾ സന്യാസനിയമങ്ങൾ ലംഘിക്കുകയും കർശനമായ ശാസനകൂടാതെ ജീവിക്കുകയും ചെയ്തിതനാൽ ആ ചുമതലയിൽ നിന്ന് നീക്കുകയുണ്ടായി. തുടർന്ന് പക്കോമിയോസിന്റെ സഹായിയായി രണ്ടു വർഷത്തോളം നിശബ്ദനായി കഴിയുകയും ചെയ്തു. ദുരഭിമാനത്തിലും പൊങ്ങച്ചത്തിലും വീണതിനെപറ്റി തിയൊഡോറസ് സ്വയം കുറ്റപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

ത്തബനീസിലെ ദയറാകളിലെ സന്യാസികൾ തമ്മിൽ മത്സരിക്കുകയും ദയറാകളുടെ നിലനിൽപ്പ് ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തപ്പോൾ തിയൊഡോറസ് അവിടെയെത്തി (ഹൊർ) ഒർസിസിയസിനോടുകൂടെ നേതൃത്വം വഹിച്ച് അവയെല്ലാം പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്തു. അധികാരമോഹികളായ സന്യാസികളെ സ്ഥലംമാറ്റിയും ഔദ്യോഗിക സ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്ന് വിടർത്തിയും കൂടുതൽ കാർക്കശ്യത്തോടെ മുൻ ദയറാ തലവന്മാരെക്കാൾ ശക്തിയോടെ തിയൊഡോറസ് പതിനെട്ട് വർഷം ഭരണം നിർവ്വഹിച്ചു.

തിയൊഡോറസ് തന്റെ അന്ത്യം അടുത്തെന്ന് പ്രവചിക്കുകയും ഏതാനും മാസത്തിനുശേഷം ഏ.ഡി. 368 ഏപ്രിൽ 27-ാം തീയതി നിത്യവിശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. വിശുദ്ധ തിയൊഡോറസിന്റെ ഓർമ്മ മെയ് 16-ാം തീയതി സുറിയാനി സഭ ആചരിക്കുന്നു.

21. കഷ്കാറിലെ സന്യാസിയായ എബ്രഹാം

(ഏ.ഡി.? - 588)

കഷ്കാറിലെ എബ്രഹാമിന്റെ ശിഷ്യന്മാർ വഴിയായി ആറാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ രണ്ടാം പകുതിയിൽ സന്യാസം ഇറാക്കിൽ വളരെ വേഗം വ്യാപിക്കുകയുണ്ടായി. അവർ നിസിബിസിലെ വിദ്യാഭ്യാസവുമായി അടുത്ത ബന്ധം പുലർത്തിയിരുന്നു. അവർ സൊറാട്രിയൻ (pre-Islamic religion) മതത്തിൽ നിന്നുള്ളവരും ഇറാക്കിലെ സാംസ്കാരിക പശ്ചാത്തലത്തിൽനിന്നുള്ളവരുമായിരുന്നു. വിവാഹം, ആരാധന, യെഹൂദരുടെയും ജാതികളുടെയും ഉത്സവങ്ങളിൽ സംബന്ധിക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ചും ഏലസിന്റെ (രക്ഷാകവചം) ഉപയോഗം, ശവസംസ്കാര രീതികൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ചും ധാരാളം നിയമങ്ങൾ നിലവിൽ വന്നു. ക്രിസ്തീയ മതത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടവർ വിവിധ സംസ്കാരത്തിൽ നിന്നുള്ളവരായതിനാൽ ഒരു പൊതുരീതിയും സംസ്കാരവും കൊണ്ടുവരുന്നതിനായിരുന്നു ഈ നിയന്ത്രണം (Wood, 2013, p.145). കിഴക്കുള്ള സഭകളിലെ വിവാഹരീതികൾക്ക് മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തുകയും അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഇറാക്കിലുണ്ടായിരുന്ന സന്യാസത്തിലെ കന്യാവൃതം നിരോധിക്കുകയും ചെയ്തു. എബ്രഹാം ഹിരയിലെ (തെക്കു പടിഞ്ഞാറു ഇറാക്ക്) ധാരാളം വിഗ്രഹാരാധകരെ ക്രിസ്തുമതത്തിലേക്കു പരിവർത്തനം ചെയ്തു.

മെസപ്പൊട്ടാമ്യയിലെ നെസ്തോറിയൻ ദയറാകളിൽ (ആശ്രമങ്ങളിൽ) അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ രണ്ടാം പകുതിയോടു കൂടി നിയമങ്ങൾക്ക് കുറെയൊക്കെ അയവു വരികയും സന്യാസികൾ വിവാഹിതരാകുന്നതിനുവരെ അനുവാദം കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു (Butler, 1898). കന്യാവൃതം സന്യാസത്തിന്റെ ഭാഗമായി പുനഃസ്ഥാപിതമായത് കഷ്കാറിലെ എബ്രഹാമിന്റെ പ്രവർത്തനഫലമായിട്ടാണ്. ഇദ്ദേഹം നിസിബിസിലെ വിദ്യാലയത്തിൽ പഠിക്കുകയും പക്കോമിയോസിന്റെ ഈജിപ്റ്റിലെ ദയറാകൾ സന്ദർശിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഒടുവിൽ നിസിബിസിനു സമീപമുള്ള ഇസ്ലാ മലയിലെ ഒരു ഗൃഹയിൽ എബ്രഹാം സന്യാസിയായി മുപ്പതു വർഷം

ജീവിച്ചു. ഇസ്ലാമിലെ എബ്രഹാമിന് ധാരാളം അനുയായികളുണ്ടായിരുന്നു. പിന്നീട് അവിടെ ഒരു ദയന സ്ഥാപിതമായി. ഈജിപ്റ്റുകാരെപ്പോലെ വസ്ത്രം ധരിച്ചിരുന്ന സന്യാസികൾക്ക് ഒരു വസ്ത്രധാരണരീതി കൊണ്ടുവരികയും വേദവിപരീതികളിൽ നിന്നും തിരിച്ചറിയുന്നതിന് ഇത് കാരണമാകുകയും ചെയ്തു. പക്കോമിയോസിന്റെ സന്യാസ സമൂഹത്തിന് സമാനമായ രീതികളാണ് എബ്രഹാം നടപ്പിൽ വരുത്തിയത്. ഉപവാസം, പ്രാർത്ഥന, മൗനം എന്നിവയും അക്കാദമിക പഠനം ശരീരാധ്യാനം എന്നിവയുടെ സമഗ്രമായ സമന്വയമായിരുന്നു സന്യാസ ജീവിതത്തിന്റെ കേന്ദ്രബിന്ദു.

സന്യാസിയായ എബ്രഹാം ഏ.ഡി. 588ൽ ഹസ്സയിൽ വെച്ച് കാലംചെയ്തു (Allen & Jeffreys, 2017). ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭൗതിക ശരീരം രഹസ്യമായി ജന്മസ്ഥലമായ കഷ്കാറിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി. സന്യാസ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് ഇദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. സന്യാസിയായ എബ്രഹാമിന്റെ ഓർമ്മ ഡിസംബർ 5-ാം തീയതിയായിരിക്കാം.

22. വിശുദ്ധരായ അന്റോണിനസ്, സെബിനാസ്, ജർമാനസ്, മന്നാത്തൂസ്

(ഏ.ഡി? - 308?)

പട്ടണങ്ങളിലെ ഭരണാധികാരികളും പട്ടാളത്തിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരും ജനമെല്ലാം അവരുടെ ഭാര്യമാരോടും മക്കളോടും അടിമകളോടുംകൂടെ വന്ന് അശുദ്ധാത്മാക്കൾക്ക് അർച്ചന നടത്തുന്നതിനും വിഗ്രഹാർപ്പിതങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുന്നതിനും നിർബന്ധിച്ചു. കടകമ്പോളങ്ങളിൽ വിൽക്കുന്ന സാധനങ്ങളെല്ലാം അർച്ചന ചെയ്ത സാധനങ്ങളോടുകൂടെ കലർത്തപ്പെടണമെന്നും ബലികഴിച്ച രക്തം തളിച്ചവയായിരിക്കണമെന്നും ഉത്തരവുണ്ടായി. വിജാതിയർപോലും ഈ നടപടികളെ വെറുത്തിരുന്നു (Eusebius & Caesarea, 1861).

മേൽപറഞ്ഞ ഉത്തരവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ധാരാളം വിശ്വാസികൾ പീഡിപ്പിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. അവരിൽ പേരെടുത്തു പറയപ്പെട്ടവരാണ് അന്റോണിനസ്, സെബിനാസ്, ജർമാനസ് എന്നിവർ. ഇവരെ ഏ.ഡി. 308(?) തെശ്രീൻ (നവംബർ) മാസം പതിമൂന്നാം തീയതിയാണ് ന്യായാധിപന്റെ മുൻപാകെ കൊണ്ടുവന്നത്. ദൈവിക ശക്തിയാൽ സത്യവിശ്വാസികൾ ഈ ഭീഷണികളെയെല്ലാം അതിജീവിച്ചു.

മാക്സിസ് എന്ന ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ മുൻപാകെ ഒരു കന്യക (മന്നാത്തൂസ്) കൊണ്ടുവരപ്പെട്ടു. അവൾ ബൈശാൻ പട്ടണത്തിൽനിന്നുള്ളവളായിരുന്നു. മാക്സിസ് അവളെ നഗ്നയാക്കി ഉപദ്രവിക്കുകയും പിന്നീട് ഗവർണ്ണറുടെ ന്യായാസനത്തിന്മുൻപാകെ കൊണ്ടുവരികയും ചെയ്തു. അവൾ ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയാണെന്ന് ഏറ്റുപറഞ്ഞു. ഗവർണ്ണർ അവളെ അഗ്നിയിലിടുന്നതിന് ഉത്തരവിട്ടു. ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ മൃതദേഹങ്ങൾ മറവുചെയ്യുന്നത് ഗവർണ്ണർ നിരോധിച്ചു. അവരുടെ മൃതശരീരങ്ങൾ മൃഗങ്ങൾക്കും പക്ഷികൾക്കും ആഹാരമായി തീരുന്നതിനായി ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടു.

23. കന്യകയും രക്തസാക്ഷിയുമായ സുസന്ന

(ഏ.ഡി. ? - 295?)

പോപ്പ് കായൂസിന്റെ അനന്തരവളാണെന്ന് (niece) കരുതപ്പെടുന്ന സുസന്ന റോമിൽ ഒരു കുലീന കുടുംബത്തിൽ ഭൂജാതയായി (Butler, 1866). കന്യകാത്വം സ്വീകരിക്കുകയും വിവാഹം ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തതിനാൽ ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയെന്ന കാരണത്താൽ കുറ്റം ചുമത്തപ്പെടുകയും വീരോചിതമായ നിലയിൽ രക്തസാക്ഷിയാകുകയും ചെയ്തു.

സുസന്നയുടെ പിതാവായ ഗബ്രിനിയസ് സുസന്നയെ വളരെ സൂക്ഷ്മതയോടെയും ദൈവഭയത്തിലും യേശുക്രിസ്തുവിനോടുള്ള സ്നേഹത്തിലും വളർത്തി. സുസന്ന കന്യകാത്വ വാഗ്ദാനമെടുത്തിരുന്നു. ഡയോക്ലീഷ്യന്റെ ഇഷ്ടനായ മസ്മിനിയനെ സുന്ദരിയായ സുസന്നയുമായി വിവാഹം വാഗ്ദാനം ചെയ്തിക്കുന്നതിന് ഡയോക്ലീഷ്യൻ, ക്ലൗഡിയസിനെ അയക്കുകയുണ്ടായി. സുസന്ന ഈ വിവാഹ അഭ്യർത്ഥന നിരസിക്കുകയും പിതാവായ ഗബ്രിനിയോസിനെയും ചിറ്റപ്പനായ പോപ്പ് കയുസിനെയും തന്റെ കന്യകാത്വ വാഗ്ദാനത്തെ സംബന്ധിച്ച് അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. മാത്രവുമല്ല, കന്യകാത്വവാഗ്ദാനം ചെയ്തിരുന്നില്ലെങ്കിലും അനേകം ക്രിസ്ത്യാനികളെ കൂട്ടക്കൊല ചെയ്തതിനുത്തരവാദിയായ ഒരു മനുഷ്യനെ ഞാൻ വിവാഹം ചെയ്യുന്നതിന് ഇഷ്ടപ്പെടുകയായിരുന്നില്ലെന്ന് സുസന്ന പറഞ്ഞു. സന്ദേശവാഹകനായ ക്ലൗഡിയസ് സുസന്നയുടെ വിശ്വാസസാക്ഷ്യത്തെ കണ്ട് മാനസാന്തരപ്പെടുകയും ഒരു തീർപ്പ് ചെയ്യുന്നതുളള അനുതാപിയാകുകയും ചെയ്തു.

ഡയോക്ലീഷ്യൻ ദൗത്യനിർവ്വഹണത്തിനായി അയച്ചിരുന്ന സന്ദേശവാഹകനായ ക്ലൗഡിയസ് മറുപടി അറിയിക്കാത്തതിനാലും ക്രിസ്തുമതം സ്വീകരിച്ചുവെന്നറിഞ്ഞതിനാലും ഡയോക്ലീഷ്യൻ വളരെയേറെ ക്ഷുഭിതനായി. തുടർന്ന് ക്ലൗഡിയസും സുസന്നയും അവളുടെ പിതാവായ ഗബ്രിനിയനും മറ്റു ധാരാളം ക്രിസ്ത്യാനികളും അറസ്റ്റ് ചെയ്യപ്പെട്ടു. സുസന്നയെ ദണ്ഡനങ്ങൾ ഏൽപ്പിക്കുകയും രഹസ്യമായി ശിരഛേദനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഡയോക്ലീഷ്യൻ ചക്രവർത്തിയുടെ രാജ്ഞി പ്രിസ്ക രഹസ്യമായി ക്രിസ്തുമതം സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. പ്രിസ്ക, സുസന്നയുടെ മൃതശരീരം രഹസ്യമായി കബറടക്കുകയും വിശുദ്ധ സുസന്നയുടെ മദ്ധ്യസ്ഥം യാചിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഉദ്ദേശം ഏ.ഡി. 295ൽ ഡയോക്ലീഷ്യൻ ചക്രവർത്തിയുടെ വാഴ്ചയുടെ ആദ്യ വർഷത്തിലാണ് സുസന്ന പീഡയനുഭവിച്ചത്. കഷ്ടപ്പാടുകൾ രക്തസാക്ഷികൾക്ക് പ്രത്യേക കരുണയുടെയും, അസാധാരണമായ കൃപയുടെയും മഹത്വത്തിന്റെയും വലിയ കിരീടങ്ങൾക്കുള്ള ഉറവിടങ്ങളാണ്. ദൈവത്താൽ അയയ്ക്കപ്പെടുന്ന വിപത്തുകൾ വലിയ കരുണകളും അനുഗ്രഹങ്ങളുമാണ്. എന്തെന്നാൽ അവയെല്ലാം ആത്മനിഷേധം,

ക്ഷമ, താഴ്മ, പരിത്യാഗം, പ്രായശ്ചിത്തം എന്നീ മൂല്യങ്ങളിൽ വളരുന്നതിനും അതുവഴിയായി ദൈവത്തോടുള്ള സ്നേഹത്തിൽ വളരുന്നതിനും ഗുണീകരണത്തിനും ഉതകുന്ന അമൂല്യ നൈപുണ്യങ്ങളാണ്. ഈ വിപത്തുകൾ നമ്മുടെ സ്രഷ്ടാവിനെ സംബന്ധിച്ചും നമ്മെ സംബന്ധിച്ചുമുള്ള അറിവ് നമുക്ക് നൽകുന്നതിന് വളരെ ആവശ്യമാണ്. അവയില്ലെങ്കിൽ ആ അറിവ് നാം മറന്നു പോകാനിടയുണ്ട്. നമുക്ക് നേരിടുന്ന കഷ്ടപ്പാടുകളും കുരിശുകളും പരിത്യാഗത്തോടെയും ക്ഷമയോടെയും ദൈവഹൃദയമനുസരിച്ച് നാം ചുമക്കണം. രക്തസാക്ഷികളുടെ ജീവിതം നമ്മെ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നതിനുതക്കതാണ്. വലിയ അനുഗ്രഹങ്ങളായി കരുതി രക്തസാക്ഷികളോടുകൂടെ നാം ആനന്ദിക്കണം. നാം നേരിടുന്ന രോഗങ്ങൾ, നഷ്ടങ്ങൾ, മറ്റു വിപത്തുകൾ എന്നിവ നമ്മുടെ ഗുണീകരണത്തിനുള്ള വിലയേറിയ കരുണകളാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാതെ ഭാരമേറിയ ശാപമാണെന്ന് കരുതുന്നത് അടിസ്ഥാനമില്ലാത്തതും കുറ്റകരവുമായ ഭോഷത്തമാണ് (https://sanctoral.com/en/saints/saint_susanna.html).

24. രക്തസാക്ഷിയും ശെമ്മാശനുമായ വിശുദ്ധ ബെഞ്ചമിൻ

(ഏ.ഡി.? - 424)

സാപ്പോർ മൂന്നാമന്റെ മകനായ ഇസ്‌ഡജർഡിന്റെ കാലഘട്ടത്തിൽ പന്ത്രണ്ടു വർഷത്തോളം പേർഷ്യയിലെ ക്രിസ്ത്യാനികൾ സമാധാനത്തിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടി. എന്നാൽ ഏ.ഡി. 420ൽ പേർഷ്യക്കാരുടെ ഒരു ആരാധനാലയം അവിവേകമായ ആവശം മൂലം അബ്‌ഡാസ് എന്ന ഒരു മെത്രാൻ കത്തിച്ചതിനാൽ അശാന്തിയുടെ കാലങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. അത് പുനർനിർമ്മിച്ചില്ലെങ്കിൽ ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ എല്ലാ പള്ളികളും നശിപ്പിക്കുമെന്ന് രാജാവ് ഭീഷണി മുഴക്കി. മെത്രാൻ വഴങ്ങാത്തതിനാൽ പള്ളികളെല്ലാം ഇടിച്ചു നിരത്തുകയും അബ്‌ഡാസ് മെത്രാനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു. തുടർന്ന് നാൽപ്പതു വർഷ

ങ്ങൾ ക്രിസ്ത്യാനികൾ പൊതുവെ പീഡനമനുഭവിച്ചു.

മേൽപ്പറഞ്ഞ കാലഘട്ടത്തിൽ വിശ്വാസത്തെ പ്രതി തടവിലാക്കപ്പെട്ട ശെമ്മാശനാണ് ബെഞ്ചമിൻ. കുസ്തന്തിനോസ് പോലീസിലെ ചക്രവർത്തി ഇടപ്പെട്ട് മതപരമായ കാര്യങ്ങൾ സംസാരിക്കയില്ല എന്ന നിബന്ധനയോടെ ബെഞ്ചമിൻ ശെമ്മാശനെ മോചിപ്പിച്ചു (https://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=338; <http://www.catholic-saints.info/roman-catholic-saints-a-g/saint-benjamin.htm>). എന്നാൽ തനിക്ക് നിശബ്ദനായിരിക്കാൻ കഴിയുകയില്ലെന്നും ക്രിസ്തുവിനെ പ്രസംഗിക്കുക എന്നത് തന്റെ ദൗത്യമാണെന്നും ബെഞ്ചമിൻ പ്രഖ്യാപിച്ചു. മാത്രവുമല്ല, ലഭ്യമായ ഒരവസരവും നഷ്ടപ്പെടുത്താതെ ക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി പ്രസംഗിക്കുകയും ചെയ്തു. തുടർന്ന് ബെഞ്ചമിനെ പിടിച്ച് രാജസന്നിധിയിൽ കൊണ്ടുവന്നു. നാടുവാഴി ബെഞ്ചമിന്റെ നഖങ്ങൾക്കിടയിലും മറ്റു മാംസളഭാഗങ്ങളിലും ഈറ്റ (കാട്ടുചൂരൽ) തള്ളിക്കയറ്റുകയും ഉറിയെടുക്കുകയും ചെയ്തു പീഡിപ്പിക്കുന്നതിന് ഉത്തരവിട്ടു. ഒടുവിൽ കെട്ടിയ കുറ്റികൾ ശരീരഅന്തർഭാഗത്തേക്ക് കടത്തി നെരുക്കത്തിലാക്കി. കഠിനമായ വേദനയിൽ ബെഞ്ചമിൻ ശെമ്മാശൻ സ്വർഗ്ഗീയ നാഥന്റെ അടുക്കലേക്ക് ഏ.ഡി. 424ൽ യാത്രയായി. രക്തസാക്ഷിയായ ബെഞ്ചമിൻ ശെമ്മാശന്റെ ഓർമ്മ ഏപ്രിൽ 29-ാം തീയതിയായിരിക്കാം (?).

25. വിശുദ്ധരായ പത്രോബായും ഫിലൊലോഗോസും ഗായോസും

(ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ട്)

ലൂക്കോസിന്റെ സുവിശേഷത്തിൽ പരാമർശിക്കുന്ന എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരാണ് പത്രോബായും ഫിലൊലോഗോസും ഗായോസും. “ഇവയ്ക്കുശേഷം തന്റെ ശിഷ്യന്മാരിൽനിന്ന് യേശു എഴുപത്തിരണ്ട് പേരെ വേർതിരിച്ച് താൻ പോകാനിരിക്കുന്ന എല്ലാ പ്രദേശത്തേക്കും നഗരിയിലേക്കും തനിക്കു മുമ്പായി ഈരണ്ട് ഈരണ്ടുപേരായി അയച്ചു”

(ലൂക്കോ. 10:1). റോമർ 16:14ൽ - “ ... പത്രോബായ്ക്കും ... കൂടെയുള്ള സഹോദരന്മാർക്കും സമാധാനം ചൊല്ലുവിൻ” എന്നു രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇദ്ദേഹം പൊറ്റോളിൽ (ഇറ്റലി) മെത്രാപ്പോലീത്തയാകുകയും അവിടെ ധാരാളം പേർക്ക് മാമോദീസ നൽകുകയും ചെയ്തു.

റോമർ 16:15ൽ “... ഫിലൊലോഗോസിനും... അവരോടു കൂടെയുള്ള സർവ്വ വിശുദ്ധർക്കും സമാധാനം ചൊല്ലുവിൻ” എന്നു രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഫിലൊലോഗസ്, ശിഷ്യനായ അന്ത്രയോസിനാൽ സീനോപിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായി നിയമിതനായി (<https://www.johnsanidopoulos.com/2016/11/holy-apostles-hermas-patrobas-gaius.html>).

റോമർ 16:23ൽ - “... എനിക്കും സഭ മുഴുവനും ആതിഥ്യം നൽകുന്ന ഗായോസ് നിങ്ങൾക്കു സമാധാനം ചൊല്ലുന്നു” എന്നും രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. തിമൊമിയോസിനു ശേഷം ഗായോസ് എഫേസോസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായി. ഈ മൂന്ന് അറിയിപ്പുകാരും ക്രിസ്തുവിനുവേണ്ടി കഷ്ടതകൾ സഹിക്കുകയും സാക്ഷികളാകുകയും ധാരാളം പേരെ രക്ഷയിലേക്ക് ആനയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇവരുടെ ഓർമ്മ സുറിയാനി സഭ നവംബർ 5-ാം തീയതി ആചരിക്കുന്നു.

26. അറിയിപ്പുകാരനായ ഹെർമാസ് (ഏ.ഡി.? - 162?)

അറിയിപ്പുകാരനായ ഹെർമാസ് ഫിലിപ്പിയയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായിരുന്നു. ഗ്രീക്കുകാരനായ ഹെർമാസ് കുറച്ചു കാലം റോമിൽ ചെലവഴിച്ചു. റോമർ 16:14ൽ - “... ഹെർമാനും അവരോടുകൂടെയുള്ള സഹോദരന്മാർക്കും സമാധാനം ചൊല്ലുവിൻ” എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഹെർമാസ് സുവിശേഷം പ്രസംഗിച്ചതിനാൽ വിഗ്രഹാരാധനക്കാരിൽനിന്ന് ഏറിയ പീഡനങ്ങൾ സഹിച്ചു. സ്വഭാവിക മരണം വരിച്ചുവെന്നും (http://www.spc.rs/eng/apostle_hermas_seventy) അതല്ല രക്തസാക്ഷിയായിയെന്നും (https://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=3736) രണ്ടടിപ്രായമുണ്ട്. അറിയിപ്പുകാരനായ

ഹെർമാസിന്റെ ഓർമ്മ സുറിയാനി സഭ മാർച്ച് 8-ാം തീയതി
ആചരിക്കുന്നു.

27. രക്തസാക്ഷിയായ അന്ത്യോഖ്യായിലെ ഹെസിക്കിയസ്

(ഏ.ഡി. ? - 305?)

അന്ത്യോഖ്യായിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ഹെസിക്കിയസ് (ഹെസക്കിയ) മക്സിമിയൻ ഗലേറിയസിന്റെ കാലഘട്ടത്തിൽ (ഏ.ഡി. 305-311) രക്തസാക്ഷിയായി. ഹെസിക്കിയസ് പട്ടാളത്തിൽ ഉന്നത പദവി വഹിച്ചിരുന്നു. മക്സിമിയന്റെ വിളംബരം അനുസരിച്ച് ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് പട്ടാളത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ജോലിയിൽ തുടരാനാകില്ലെന്നും അവരുടെ ഔദ്യോഗിക വസ്ത്രം ഉപേക്ഷിച്ച് സാധാരണക്കാരെപ്പോലെ ജീവിക്കണമെന്നും നിർദ്ദേശമുണ്ടായി. അതനുസരിച്ച് ക്രിസ്ത്യാനികളായ പട്ടാളക്കാരെ സ്ത്രീകളായ വേലക്കാരെപ്പോലെ താഴ്ന്ന പദവിയിലേക്ക് താഴ്ത്തുകയും ചെയ്തു. ഹെസിക്കിയസ് ഇതുപോലെ പദവി മുദ്രകൾ ഉൗരിമാറ്റി താഴ്ന്ന പദവിയിലേക്ക് പട്ടാളത്തിൽ നിന്നും തരംതാഴ്ത്തിയ വ്യക്തിയായിരുന്നു.

മക്സിമിയൻ, ഹെസിക്കിയസിനോട് ഔദ്യോഗിക വസ്ത്രങ്ങൾ ഉൗരിമാറ്റുന്നതിനും വേലക്കാരികളോടുകൂടെ ചേരുന്നതിനും കൽപ്പിച്ചു. കുറെ നാളുകൾക്കുശേഷം മക്സിമിയൻ, ഹെസിക്കിയസിനെ വിളിപ്പിച്ച് ചോദിച്ചു: “ഈ മാനഹാനിയിൽ തുടരുന്നതിന് നിനക്ക് ലജ്ജയില്ലേ? ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ ജീവിത രീതി നീ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതുകൊണ്ട് നിന്റെ പഴയ ഔന്നത്യമുള്ള പദവിയിലേക്ക് തിരിച്ചുവരാനാകില്ലെന്ന് നിനക്കറിയാമോ?” ഹെസിക്കിയസ് മറുപടിയായി പറഞ്ഞു: “നിന്റെ ബഹുമാനം താൽക്കാലികമാണ്; എന്നാൽ ക്രിസ്തു നൽകുന്ന ബഹുമാനവും മഹത്വവും നിത്യമായതും അവസാനമില്ലാത്തതുമാണ്.” ഈ വാക്കുകളിൽ കുപിതനായ രാജാവ് ഹെസിക്കിയസിന്റെ കഴുത്തിൽ വലിയ തിരികല്ല് കെട്ടി ഒരന്റോസ് നദിയിൽ (അന്ത്യോഖ്യായ്ക്കു സമീപം, സിറിയയിലെ കോയ്ലി) എറിയുന്നതിനു ഉത്തരവായി. ഹെസിക്കിയസ് നാഥനിൽനിന്ന് രക്തസാക്ഷി കിരീടം സ്വീകരിച്ചു. വിശുദ്ധ ഹെസിക്കിയസിന്റെ ഓർമ്മ മെയ് 29ന് സുറിയാനി സഭ ആചരിക്കുന്നു.

28. പേർഷ്യൻ രക്തസാക്ഷിയായ ബർസാബാസ്

(ഏ.ഡി. ? - 342?)

സസ്സാനിഡ് രാജാവായ സാപ്പോർ രണ്ടാമന്റെ പീഡനത്തിൽ രക്തസാക്ഷിയായ ഒരു ദയാകാനാണ് ബർസാബാസ്. ഇദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം പതിനൊന്ന് സന്യാസികളും രക്തസാക്ഷികളായി. ആധുനിക ഇറാനിലെ പെർസിപോലീസിൽ വെച്ചാണ് ഇവർ ശിരചേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടത്. ഈ രക്തസാക്ഷികൾ മാനസാന്തരപ്പെടുത്തിയ മറ്റൊരു പേർഷ്യൻ വിജാതീയനും ഇവരോടൊപ്പം ഏ.ഡി. 342ൽ മരണം വരിച്ചു. (https://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=1681). വിശുദ്ധ ബർസാബാസിന്റെ ഓർമ്മ ആഗസ്റ്റ് 28-ാം തീയതി സുറിയാനി സഭ ആചരിക്കുന്നു.

29. ആക്സിയോപോലീസിലെ വിശുദ്ധ സിറിൽ

(ഏ.ഡി. ? - 303)

ആക്സിയോപോലീസിൽ (ഹെഷാക്ലിയ) ആദ്യ നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ തന്നെ ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസികൾ ജീവിച്ചിരുന്നു. ഇതിനു കാരണം ഡയോക്ലീഷ്യൻ ചക്രവർത്തിയുടെ കാലഘട്ടത്തിൽ (ഏ.ഡി. 303 മുതൽ) തന്നെ ഹെറാക്ലിയയിലെ രക്തസാക്ഷികളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള പരാമർശം സുറിയാനി, ഗ്രീക്കു രക്തസാക്ഷികളുടെ പട്ടികകളിലെല്ലാം കാണുന്നതാണ്.

ആക്സിയോപോലീസിൽ വളരെ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു വിശുദ്ധനാണ് സിറിൽ അഥവാ കുറിലോസ്. വിശുദ്ധ കുറിലോസിന്റെ നാമത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ആക്സിയോപോലീസിലെ ജസ്റ്റിനിയന്റെ പ്രസിദ്ധമായ കോട്ടയെ സംബന്ധിച്ച് ചരിത്രകാരനായ കൈസര്യയിലെ പ്രൊക്കോപ്പിയസ് (ആറാം നൂറ്റാണ്ട്) രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അവിടത്തെ ഒരു വലിയ ശവ

കോട്ടയുടെ ശേഷിപ്പായിരുന്നിരിക്കാം വിശുദ്ധ കുറിലോസിന്റെ കബറിടത്തിന്റെ സ്ഥാനമെന്ന് കരുതപ്പെടുന്നു. ഇദ്ദേഹം ക്രീറ്റിലെ ഗൊർറ്റിനയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായിരുന്നിരിക്കാം (<http://theodialogia.blogspot.com/2013/04/sts-martyrs-from-axiopolis-in-scythia.html>). വിശുദ്ധ സിരിളിന്റെ (കുറിലോസ്) ഓർമ്മ സുറിയാനി സഭ മെയ് 12-ാം തീയതി ആചരിക്കുന്നു.

30. മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് ഗമാലൊ

(ഏ.ഡി.? - 631)

മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് ഗമാലൊ നാൽപ്പത്തിരണ്ടാമത്തെ അന്ത്യോഖ്യാ പാത്രിയർക്കീസാണ്. ഇദ്ദേഹം ഏ.ഡി. 595 മുതൽ 631 വരെ സുറിയാനി സഭയെ മേയിച്ചു ഭരിച്ചു. അന്ത്യോഖ്യാ പാത്രിയർക്കീസായിരുന്ന മോറാൻ സേവേറിയോസിന്റെ (ഏ.ഡി. 459? - 538) ജീവചരിത്ര രചയിതാവാണ് മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് (Aphrem I, 2003).

മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് ആറാം നൂറ്റാണ്ടിൽ സമൊസാറ്റയിൽ ജനിച്ചു. പിതാവിന്റെ മരണശേഷം മാതാവായ മാനിയയാണ് അത്താനാസിയോസിനെ വളർത്തിയത്. അത്താനാസിയോസും സഹോദരനായ സേവേറിയോസും കെന്നശ്രീൻ ദയറായിൽ ചേരുകയും സന്യാസികളാകുകയും ചെയ്തു. അത്താനാസിയോസ് ഗാബൂലയിലെ (ആലപ്പൊ) ഉപ്പുഘനികളിൽ നിന്ന് ഒട്ടകത്തിനുപുറത്ത് കെന്നശ്രീൻ ദയറായിലേക്ക് ഉപ്പുകൊണ്ടുവരുന്ന ജോലിയിൽ വ്യാപൃതനായിരുന്നു. ഒട്ടകത്തെ നയിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്ന ചുമതലക്കാരൻ എന്ന നിലയിലാണ് ഗമാലൊ (Camel driver) എന്ന പേരുണ്ടായത്.

പാത്രിയർക്കീസായിരുന്ന മോറാൻ ജൂലിയാൻ ഒന്നാമൻ (ഏ.ഡി. 591-595) കാലം ചെയ്തതിനെ തുടർന്ന് പുതിയ പാത്രിയർക്കീസിനെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിന് മെത്രാപ്പോലീത്തന്മാർ കെന്നശ്രീൻ ദയറായിൽ ഒന്നിച്ചുകൂടി. പുതിയ പാത്രിയർക്കീസിനെ സംബന്ധിച്ചും മെത്രാപ്പോലീത്തന്മാർക്ക് ഒരു ദർശനമുണ്ടായി. അടുത്ത പ്രഭാതത്തിൽ ദയറായുടെ വാതിലിൽ മുട്ടുന്ന ആദ്യത്തെ സന്യാസിയായിരിക്കണം അടുത്ത

പാത്രിയർക്കീസെന്നായിരുന്നു ആ ദർശനം. മഹാനായ മോറാൻ മീഖായേൽ പാത്രിയർക്കീസ് (d.1199) ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് മോറാൻ ജൂലിയൻ ഒന്നാമൻ കാലം ചെയ്ത ഉടനെ ഏ.ഡി. 595ൽ നടന്നുവെന്നാണ് രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.

മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് അന്ത്യോഖ്യായിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിന് തടസ്സമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ റാവയ്ക്കു സമീപമുള്ള മോർ സഖായിയുടെ ദയറായിലാണ് താമസിച്ചത്. പിന്നീട് മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് സ്വസഹോദരനായ സേവേറിയോസിനെ സമൊസോറ്റയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായി നിയമിച്ചു. ഏ.ഡി. 603ൽ കൊസ്റ്റു രണ്ടാമൻ മെസപ്പൊട്ടോമിയയും സിറിയയും കടന്നാക്രമിക്കുകയും റോമാക്കാരും സസ്സാനിയയും തമ്മിൽ ഏറെ ദീർഘമായ യുദ്ധം ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്തു. ഏ.ഡി. 610ൽ അന്ത്യോഖ്യ കീഴടക്കപ്പെട്ടു. കോപ്റ്റിക് സഭയുമായി 580 മുതൽ നിലനിന്നിരുന്ന പിളർപ്പ് ഒഴിവാക്കി സഭകൾ തമ്മിൽ അടുത്ത ബന്ധം പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അലക്സന്ദ്രിയയിലെ അനസ്താസിയസ് പാത്രിയർക്കീസിൽ നിന്ന് മോറാൻ അത്താനാസിയോസിന് ഏ.ഡി. 607ൽ ഒരു ക്ഷണം ലഭിച്ചു. അതിനെ തുടർന്ന് സഹോദരനായ മോർ സേവേറിയോസ് ഉൾപ്പെടെ അഞ്ച് മെത്രാപ്പോലീത്തന്മാരുടെ സംഘത്തോടൊപ്പം യോജിപ്പിനുള്ള ചർച്ചകൾക്കായി മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് അലക്സന്ദ്രിയയിലേക്ക് പോയി (<https://www.revolv.com/main/index.php?s=Athanasius+I+Gammolo>).

ഏ.ഡി. 628ൽ ഹെറാക്ലിയസ് ചക്രവർത്തി കൊസ്റ്റുവിന്റെ മേൽ വിജയം നേടി. തുടർന്ന് മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് തന്റെ സെക്രട്ടറിയും പിൻഗാമിയുമായ സെദറാകളുടെ യുഹാനോനെ (ഏ.ഡി. 631-648) സസ്സാനിയൻ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമായ സ്റ്റേസിഫോണിലേക്ക് അയച്ച് കവാദ് രണ്ടാമൻ ചക്രവർത്തിയെ സന്ദർശിക്കുകയുണ്ടായി. തുടർന്ന് തെഗ്രിസിലെ മഫ്രിയാനയായി മാറുമെ ഏ.ഡി. 628ൽ നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. മോർ മാറുമ സസ്സാനിയൻ സാമ്രാജ്യത്തിൽ സുറിയാനി സഭയെ പുനഃക്രമീകരിച്ച് വളർത്തി. കൂടാതെ മുസലിലെ മോർ മത്തായി ദയറായ്ക്ക് പ്രത്യേക അധികാരാവകാശങ്ങളും മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് കൽപ്പിച്ചു നൽകുകയുണ്ടായി.

ഏ.ഡി. 629ൽ മോറാൻ അത്താനാസിയോസും പന്ത്രണ്ട് മെത്രാപ്പോലീത്തന്മാരും കൂടി മാബുഗിൽ വെച്ച് ഹെരാക്ലിയസിനെ സന്ദർശിച്ച് സഭാ സമാധാന ചർച്ചകൾ നടത്തുകയുണ്ടായി. ഹെരാക്ലിയസിന്റെ ഇരുമ്പഭാവവാദത്തെ മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് നിരസിച്ചതിനാൽ സുറിയാനി സഭയുടെ ദയറുകളും പള്ളികളും കണ്ടുകെട്ടുന്നതിന് ചക്രവർത്തി ഉത്തരവിടുകയും ചെയ്തു. ഏറെ പ്രതിസന്ധികൾ നിറഞ്ഞ കാലഘട്ടത്തിൽ സുറിയാനി സഭയെ നയിച്ച മോറാൻ അത്താനാസിയോസ് ഗമാലൊ ഏ.ഡി. 631ൽ കാലം ചെയ്തു.

References

- Aphrem I (2003). *The scattered pearls: A history of Syriac literature and sciences*. (2nd rev. ed.). (Matti Moosa, Trans.). New Jersey: Gorgias Press
- Allen, P., & Jeffreys, E. (Eds.). (2017). *The sixth century: End or beginning?* Boston: Brill.
- Aphrem I (2003). *The scattered pearls: A history of Syriac literature and sciences*. (2nd rev. ed.). (Matti Moosa, Trans.). New Jersey: Gorgias Press
- Barnes, A. (1911). *Pontius Pilate. The Catholic Encyclopedia* (Vol. XII). New York: Robert Appleton Company.
- Bromiley, G. W. (Ed.). (1996). *International standard Bible encyclopaedia* (Vol. II). Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company.
- Butler, A. (1800). *Lives of the primitive fathers, martyrs and other principal saints* (3rd ed.). Vol. XII. Edinburgh: J. Moir, Peterson's Court.
- Butler, A. (1866). *The lives of the saints*. (Vol. VIII). Dublin: James Duffy.
- Butler, D. C. (1898). *The Lausiatic history of Palladius* (Vol. I). Cambridge, UK: University Printing House.
- Cross, F. L. (Ed.). (1951). *St Cyril of Jerusalem's Lectures on the Christian Sacraments the Procatechesis and the Five Mystagogical Catecheses*. London: S. P. C. K
- Drake, H. A. (2006). *Violence in late antiquity. Perceptions and practices*. London: Routledge
- Eusebius of Caesarea (1861). *History of martyrs in Palestine*. (Discovered in a very ancient Syriac manuscript which was Translated and Edited by William Cureton). London: Williams and Norgate.

http://biblehub.com/library/hippolytus/the_extant_works_and_fragments_of_hippolytus/the_same_hippolytus_on_the.htm

<http://catholicsaints.info/saint-hesychius-of-antioch/>.

<http://magnificat.ca/cal/en/saints/christina.html>

<http://orthochristian.com/102542.html>

<http://orthochristian.com/102542.html>

<http://syriaca.org/person/1409>

<http://theodialogia.blogspot.com/2013/04/sts-martyrs-from-axiopolis-in-scythia.html>

<http://theodialogia.blogspot.com/2013/04/sts-martyrs-from-axiopolis-in-scythia.html>

<http://www.catholic-saints.info/roman-catholic-saints-a-g/saint-benjamin.htm>

<http://www.learningscriptures.info/bible-people/onesimus.htm>.

<http://www.orthodox.net/saints/70apostles.html>;

http://www.spc.rs/eng/apostle_hermas_seventy

<http://www.stpetersandstpaulschurch.com/hist.aspx>

<http://www.st-sophia.com/st-sophia/>

<https://oca.org/saints/lives/1999/09/17/102638-martyr-sophia-and-her-three-daughters-at-rome>

<https://oca.org/saints/lives/2013/08/24/102383-hieromartyr-eutyches-the-disciple-of-st-john-the-theologian>

<https://oca.org/saints/lives/2015/01/04/100082-apostle-trophimus-of-the-seventy>

<https://oca.org/saints/lives/2018/02/19/100562-martyr-hesychius-of-adrianopolis>

<https://oca.org/saints/lives/2019/07/14/101950-apostle-aquila-of-the-seventy>

https://orthodoxwiki.org/Apostle_Philemon

<https://russianicons.wordpress.com/tag/st-nikita/>

https://sanctoral.com/en/saints/saint_susanna.html

<https://spiritualray.com/life-of-saint-christina>

<https://www.antiochpatriarchate.org/en/page/1012/>

<https://www.antiochpatriarchate.org/en/page/1012/>

<https://www.biography.com/people/pontius-pilate-9440686>

<https://www.britannica.com/biography/John-of-Jerusalem>

<https://www.britannica.com/biography/Saint-Gregory-of-Nazianzus>

<https://www.britannica.com/topic/The-Letter-of-Paul-to-Philemon>

https://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=14

https://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=1681

https://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=338

https://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=3736

https://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=4908

<https://www.johnsanidopoulos.com/2016/11/holy-apostles-hermas-patrobas-gaius.html>

<https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Athanasius+I+Gammolo>

<http://newadvent.org/fathers/0524.htm>

<http://www.orthodox.net/saints/70apostles.html>

https://orthodoxwiki.org/Seventy_Apostles.

Matti Moosa (2014). *A tribute to Mor Gregorius Bulus Behanam* (<http://www.syriacstudies.com/2014/03/28/a-tribute-to-bishop-mor-gregorius-bulus-behnam-1914-1969-dr-matti-moosa/>)

Palmer, G.E.H.; Sherrard, P., & Ware, K. (Trans. & Eds.). (1979). *The Philokalia: The Complete Text* (Vol. 1). London: Faber and Faber

Phinahas Ramban (2008) *Mor Kauma Smaranika*. Thripunithura: St. Mary's Jacobite Syrian Church Nadamel

Walker, J. (2006). *The legend of Mar Qardagh: Narrative and Christian heroism in the late antique Iraq*. California: University of California Press.

Wood, P. (2013). *The chronicle of Seert: Christian historical imagination in late antique Iraq*. Oxford: Oxford Univeristy Press.

Wright, W. (2016). *A short history of Sryiac literature*. Oregon: Wipf & Stock Publishers.

എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാർ

ലൂക്കോസിന്റെ സുവിശേഷത്തിൽ ഇപ്രകാരം വായിക്കുന്നു: “ഇവയ്ക്കുശേഷം തന്റെ ശിഷ്യന്മാരിൽനിന്ന് യേശു 70 പേരെ വേർതിരിച്ച്, താൻ പോകാനിരിക്കുന്ന എല്ലാ പ്രദേശത്തേക്കും തനിക്കുമുന്വായി ഈരണ്ട് ഈരണ്ട് പേരായി അയച്ചു (ലൂക്കോസ് 10:1). 72 അറിയിപ്പുകാരുടെ പേരുവിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയ പട്ടിക ലഭ്യമാണെങ്കിലും പരസ്പരം പൊരുത്തമില്ലാത്തതാണ്. സുറിയാനി പാരമ്പര്യം അനുസരിച്ച് ദമസ്കോസിലെ വി. യൂഹാനോൻ (d. 749?) അറിയിപ്പുകാരുടെ എണ്ണം എഴുപത്തിരണ്ടാണെന്ന് ഉറപ്പിച്ചുപറയുന്നു. എഴുപത്തിരണ്ട് അറിയിപ്പുകാരുടെ ഓർമ്മപ്പെരുന്നാൾ ജൂലൈ 5-ാം തീയതി ആചരിച്ചുവരുന്നതായി ഒരു നൂറ്റാണ്ട് മുൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച പ്രാർത്ഥനാക്രമത്തിലും കലണ്ടറിലും കാണുന്നു. അതുകൂടാതെ വിശുദ്ധ കുമ്പസാരത്തിനുമുമ്പുള്ള മൗദ്യോനുസോ പ്രാർത്ഥനയിൽ “. . . എഴുപത്തിരണ്ടു അറിയിപ്പുകാരോടും . . . ഞാൻ എന്റെ പാപങ്ങളെ ഏറ്റുപറയുന്നു” എന്ന് പിതാക്കന്മാർ പ്രാർത്ഥനയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ആയതിനാൽ 72 അറിയിപ്പുകാർ എന്നുള്ളതാണ് സുറിയാനി പാരമ്പര്യം.

എഴുപത് അറിയിപ്പുകാരുടെ പട്ടിക ഒരിടത്തും നിലവിലില്ലെന്നും എന്നാൽ അവരിൽ ചിലരുടെ പേരുകൾ യൂസേബിയസ് (d. 339?) രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട് (See. Eusebius, 1926, Vol. I, p. 83). എഴുപത് അറിയിപ്പുകാരുടെ ഒരു പട്ടിക റോമിലെ ഹിപ്പോലിറ്റസ് (d. 235?) തയ്യാറാക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ *Early Church Fathers* എന്ന ബൃഹത്തായ ഗ്രന്ഥത്തിൽ അനുബന്ധമായി ചേർക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ടയറിലെ ഡൊറോത്തിയോസ് (d. 362 ?) എഴുപത് ചെറിയ അപ്പോസ്തോലന്മാരുടെ (lesser Apostles or emissaries) ഒരു

പട്ടിക തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ പട്ടികപ്രകാരമുള്ള പേരുകൾ *Chronicon Paschale* എന്ന ലോക സംഭവങ്ങളുടെ ദിനവൃത്താന്തത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ഈ പട്ടികയിൽ അരിസ്തർക്കോസ്, സ്തേഫാനോസ് എന്നീ പേരുകൾ ആവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാത്രമല്ല മറ്റു ചില പേരുകൾ വിട്ടുകളഞ്ഞിട്ടുണ്ട് (ഉദാഹരണമായി, ആദായി). അറിയിപ്പുകാരായി രുന്നെങ്കിലും പിന്നീട് വിശ്വാസം ത്യജിച്ച ദേമാസ്, ഹെർമോഗനേസ്, ഫിജിലസ് എന്നിവരുടെ പേരുകളും മേൽപറഞ്ഞ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. മറ്റു ചില പട്ടികയിൽ അരിയോസ് പാഗോസിലെ ന്യായാധിപൻമാരിലൊരുവനായ ദിവനാസ്യോയിന്റെയും (അപ്പൊ. പ്ര. 17:34) നീഗർ എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്ന ശൈമോന്റെയും (അപ്പൊ. പ്ര. 13:1) പേരുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

The Lives of the Saints എന്ന വിശുദ്ധരുടെ ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥത്തിൽ മറ്റൊരു പട്ടികയും ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട് (Dimitrius, 2002). ഇതുകൂടാതെ ധാരാളം ഡിജിറ്റൽ സങ്കേതങ്ങളും ലഭ്യമാണ് (e.g., <http://newadvent.org/fathers/0524.htm>; https://orthodoxwiki.org/Seventy_Apostles; <http://www.orthodox.net/saints/70apostles.html>). താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന 72 അറിയിപ്പുകാരുടെ പട്ടിക മേൽവിവരിച്ച പട്ടികകളെല്ലാം പരിശോധിച്ചും താരതമ്യം ചെയ്തും തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും രണ്ട് സഹസ്രാബ്ദങ്ങൾക്കു മുമ്പ് ജീവിച്ചിരുന്ന അറിയിപ്പുകാരുടെ പേരു വിവരങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ശരിയായിരിക്കണമെന്നില്ല.

1. അർക്കിപ്പോസ്, കൊലോസ്സയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (കൊലോ. 4:17)
2. ആദായി, മാർ തോമാശ്ലീഹായുടെ ഇരട്ട സഹോദരനും എഡേസ്സയിലെ ആദ്യത്തെ മെത്രാപ്പോലീത്തായും.
3. അഗാബോസ് പ്രവാചകൻ (അപ്പൊ. പ്ര. 11:28; 21:10)
4. അംബ്ലിയാത്തോസ്, ദിയോസ്പോലീസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (റോമർ 16:8)
5. അനന്യാസ് (ഹാനനിയ), ശൗലിനെ മാമോദീസ മുക്കിയവനും ദമസ്കോസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (അപ്പൊ. പ്ര. 9:10, 17-19, 22:12)

6. അന്ത്രോണിക്കസ്, പനോണിയയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (റോമർ 16:7)
7. അപ്പെലേസ്, സ്മിർണയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (റോമർ 16:10)
8. അപ്പലോസ്, അലക്സന്ത്രിയാക്കാരുനും കൈസര്യയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയും (അപ്പോ. പ്ര. 18:24; 1 കൊരി. 1:12, 3:4, 4:6, 16:12; തീത്തോസ് 3:13)
9. അക്വിലാസ്, പൊനോസുകാരൻ (അപ്പോ. പ്ര. 18:2,18,26; റോമർ 16:3; 1 കൊരി. 16:19; 2 തിമൊ. 4:19)
10. അരിസ്തർക്കോസ്, അപേമിയയിലെ (സിറിയ) മെത്രാപ്പോലീത്ത (അപ്പോ പ്ര. 19:29, 20:4, 27:2; കൊലോ 4:10; ഫിലമോൻ 1:24)
11. അരിസ്തൊബുലോസ്, ബ്രിട്ടനിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (റോമർ 16:10)
12. അർത്തമാസ്, ലൂസ്ത്രയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (തീത്തോസ് 3:12)
13. അസിൻക്രിത്തോസ്, ഹിർക്കാനയിലെ (കാസ്പിയൻ കടലിന് തെക്ക് കിഴക്കുള്ള പ്രദേശം) മെത്രാപ്പോലീത്ത (റോമർ 16:14)
14. ബെർന്നബാസ്, പൗലൂസിന്റെ കൂട്ടുവേലക്കാരനും മിലാനിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയും (അപ്പോ പ്ര. 4:36, 15:35, 13:1-2; 1 കൊരി. 9:6; ഗലാ. 2:1)
15. കാർപ്പസ്, ബെറുവയിലെ (ആധുനിക വടക്കെ ഗ്രീസിലെ മാസിഡോണിയയിലുള്ള വെറോയിയ പട്ടണം)
16. കേഫാസ്, ഐക്കോണിയത്തിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (1 കൊരി. 15:5)
17. ക്ലീമീസ്, സർദീനിയയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (ഫിലി. 4:3)
18. ക്ലേയോപ്പാ, നീതിമാനായ യൗസേഫിന്റെ ഇളയ സഹോദരനും യെറൂശലേമിലെ രണ്ടാമത്തെ മെത്രാപ്പോലീത്തയും (ലൂക്കോ 24:18)
19. ക്രിസ്തോസ്, ഗലാത്യയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (അപ്പോ. പ്ര. 18:8; 2 തിമൊ. 4:10; 1 കൊരി. 1:14)
20. ദേമാസ്, ഇദ്ദേഹം ലോകത്തെ സ്നേഹിച്ച് വിശ്വാസം ത്യജിച്ചു (2 തിമൊ. 4:10; ഫിലെമോൻ 1:24; കൊലോ 4:14)

21. എപ്പ്രഹാമസ്, കൊലോസ്യയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(കൊലോ. 1:7, 4:12; ഫിലിമോൻ 1:23)
22. എപ്പ്രമോദിത്തോസ്, അൻഡ്രിയാക്കയിലെ
മെത്രാപ്പോലീത്ത (ഫിലി. 2:25, 4:18)
23. അഫെൻതോസ്, കാർത്തേജിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(റോമർ 16:5)
24. എറാസ്തോസ്, പനിയോസിലെ (ഫിലിപ്പിന്റെ കൈസരിയ)
മെത്രാപ്പോലീത്ത (അപ്പോ. പ്ര. 19:22; 2തിമൊ. 4:20;
റോമർ 16:23)
25. എവോദിയോസ്, പത്രോസ് ശ്ലീഹായ്ക്കുശേഷം
അന്ത്യോക്യയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (ഫിലി. 4:2)
26. ഗായോസ്, തിമോത്തിയോസിനുശേഷം
എഫേസോസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(അപ്പോ. പ്ര. 19:29, 20:4; റോമർ 16:23;
1 കൊരി. 1:14)
27. ഹെർമാസ്, ഫിലിപ്പിയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(റോമർ 16:14)
28. ഹെർമസ്, ഡാൽമേഷ്യയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(റോമർ 16:14)
29. ഹെർമോഗനേസ്, ത്രാസിയൻ മെഗാരിയയിലെ
മെത്രാപ്പോലീത്തയായിരുന്നെങ്കിലും വിശ്വാസവിപ
രീതിയായിത്തീർന്നു (2തിമൊ. 1:15)
30. ഹെറോദിയോൺ, പാറ്റ്ഫസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(റോമർ 16:11)
31. യാക്കോബ്, കർത്താവിന്റെ സഹോദരനും യെറൂശലേ
മിലെ ഒന്നാമത്തെ മെത്രാപ്പോലീത്തയും
(മത്തായി 13:55; ഗലാ. 1:19)
32. യാസോൻ (ഇയാസോൻ), തർസോസിലെ
മെത്രാപ്പോലീത്ത (അപ്പോ. പ്ര. 17:5)
33. യൂസ്തോസ് (ബർശെബാ എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്ന
ജോസഫ്, ഇദ്ദേഹത്തിനു യേശു എന്നും പേരുണ്ട്)
എലിത്രോപ്പോലീസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(അപ്പോ. പ്ര. 1:23; കൊലോ 4:11)
34. ലീനോസ്, പത്രോസ് ശ്ലീഹായ്ക്കുശേഷം റോമിലെ
മെത്രാപ്പോലീത്ത (2 തിമൊ. 4:21)

35. ലൂക്കിയാസ്, ലെവദോസ്യയിലെ (സിറിയ)
മെത്രാപ്പോലീത്ത (അപ്പോ. പ്ര. 13:1)
36. ലൂക്കോസ്, വൈദ്യനും സുവിശേഷകനും തെസ്ലോനി
ക്കയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയും (കൊലോ. 4:14)
37. മർക്കോസ്, ബർന്നബായുടെ പിതൃസഹോദരനും
യോഹന്നാൻ എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്നവനും
ബിബ്ലോസിലെ (ഫൊനീഷ്യ) മെത്രാപ്പോലീത്തയും
(അപ്പോ പ്ര. 12:12, 25, 15:38; കൊലോ. 4:10)
38. മർക്കോസ്, സുവിശേഷകനും പത്രോസ് ശ്ലീഹായാൽ
അലക്സന്ത്രിയായിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായി
വാഴിക്കപ്പെട്ടവനും (1 പത്രോസ് 5:13)
39. മത്ഥിയാസ്, യൂദായ്ക്കുപകരം ശ്ലീഹാ സ്ഥാനത്തേക്ക്
തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടവൻ (അപ്പോ. പ്ര. 1:23, 26)
40. നർക്കിസ്റ്റോസ്, ഏതൻസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(റോമർ 16:11)
41. നിക്കാനോർ, ഏഴു ശെമ്മാശന്മാരിൽ ഒരുവനും
സ്തേഫാനോസിനോടുകൂടെ രക്തസാക്ഷിയായവനും
(അപ്പോ. പ്ര. 6:5, 8:1)
42. നിക്ലൊവോസ്, ഏഴ് ശെമ്മാശന്മാരിൽ ഒരുവനും
ശമര്യയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തായും
(അപ്പോ. പ്ര. 6:5)
43. ഒലിംപസ്, റോമിൽ വച്ച് രക്തസാക്ഷിയായി
(റോമർ 16:15)
44. ഒനേസിമോസ്, ബൈസെന്റീയയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(കൊലോ. 4:9; ഫിലെ. 1:10)
45. ഒനിസിഫോറസ്, കൊളോഫോണിലെയും സൈറി
നിലെയും മെത്രാപ്പോലീത്ത (2തിമൊ. 1:16)
46. പർമേനോസ്, ഏഴ് ശെമ്മാശന്മാരിൽ ഒരുവനും സോളിലെ
മെത്രാപ്പോലീത്തായും (അപ്പോ. പ്ര. 6:5)
47. പത്രൊബാസ്, പോറ്റോളിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(റോമർ 16:14)
48. ഫിലമോൻ, ഗാസയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (ഫിലെ 1:1)
49. ഫിലിപ്പോസ്, ഏഴ് ശെമ്മാശന്മാരിൽ ഒരുവനും
എത്യോപ്യൻ രാജ്ഞിയുടെ മന്ത്രിയുമായ ഷണ്ഡനെ
മാമോദീസാ മുക്കിയവനും (അപ്പോ. പ്ര. 6:5,
8:26-40)

50. ഫിലെലോഗസ്, അന്ത്രയോസ് ശ്ലീഹായാൽ സീനോപ്പി
ലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയായി വാഴിക്കപ്പെട്ടവൻ
(റോമർ 16:15)
51. ഫ്ളെഗോൻ (ഫ്ളീഗോൻ), ത്രാസ് പട്ടണത്തിലുള്ള
മാരത്തോണിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (റോമർ 16:14)
52. ഫിജിലസ്, എഫേസോസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത,
ഇദ്ദേഹം പിന്നീട് വിശ്വാസം ത്യജിച്ചു
(2 തിമൊ. 1:15)
53. പ്രൊക്കോറോസ്, ഏഴ് ശെമ്മാശന്മാരിൽ ഒരവനും
ബിഥിനിയയിലുള്ള നിക്കോമേദിയയിലെ
മെത്രാപ്പോലീത്ത (അപ്പൊ. പ്ര. 6:5)
54. പൂദെസ് (2 തിമൊ. 4:21)
55. ക്വർതോസ്, ബെറീറ്റസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(റോമർ 16:23)
56. റൂഫസ്, തീബേസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(മർക്കോസ് 15:21; റോമർ 16:13)
57. ശീലാസ്, പൗലോസ് ശ്ലീഹായുടെ കൂടെ സുവിശേഷം
പ്രസംഗിച്ചവനും കൊരിന്ത്യയിലെ
മെത്രാപ്പോലീത്തയും (അപ്പൊ. പ്ര. 15:22)
58. സിൽവാനോസ്, തെസ്സലോനിക്യയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത
(1 പത്രോസ് 5:12)
59. സോസിപത്രോസ്, ഐക്കോണിയത്തിലെ
മെത്രാപ്പോലീത്ത (റോമർ 16:21)
60. സൊസ്തനേസ്, കൊളോഫോണിയയിലെ
മെത്രാപ്പോലീത്ത (1 കൊരി. 1:1; അപ്പൊ. പ്ര. 18:17)
61. സ്താക്കു (എസ്തക്കോസ്), ബൈസന്റിയയിലെ
മെത്രാപ്പോലീത്ത (റോമർ 16:9)
62. സ്തേഫാനോസ്, ഏഴ് ശെമ്മാശന്മാരിൽ ഒരവനും
പ്രഥമ രക്തസാക്ഷിയും (അപ്പൊ. പ്ര. 6:5, 7:54-60)
63. ശീമോൻ (ശെമൊൻ), കർത്താവിന്റെ സഹോദരൻ
(മത്തായി 13:55)
64. തെർത്തോസ് (തർത്തിയോസ്), ഐക്കോണിയത്തിലെ
രണ്ടാമത്തെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (റോമർ 16:22)
65. തദ്ദായി (ശ്ലീഹന്മാരിൽ ഒരവനായ ലാബിയെസ്
വിളിക്കപ്പെടുന്ന തദ്ദായി അല്ല, മത്തായി 10:2-4),
ഇദ്ദേഹമാണ് അബ്ഗാർ അഞ്ചാമൻ രാജാവിനെ
മാമോദീസ മുക്കിയത്.

66. തീമോൻ, ഏഴ് ശെമ്മാശന്മാരിൽ ഒരുവനും ബോസ്ട്രിയയിലെ (അറേബ്യയിലെ ദ്വീപ്) മെത്രാപ്പോലീത്തയും (അപ്പോ. പ്ര. 6:5)
67. തീമോത്തി (തിമൊഥെയോസ്), എഫേസോസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (അപ്പോ. പ്ര. 16:1)
68. തീത്തോസ്, ഗ്രീസിലുള്ള ഗൊർറ്റീനിയയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (2കൊരി. 2:13)
69. ത്രൊഫിമോസ്, പത്രോസ് ശ്ലീഹായോടുകൂടെ രക്തസാക്ഷിയായവൻ (അപ്പോ. പ്ര. 20:4; 2തിമൊ. 4:20)
70. തുഹിക്കോസ്, ബിഥിന്യയിലുള്ള കൽക്കിദുനിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത, ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈവശമാണ് കൊലോസ്യർക്കുള്ള ലേഖനം കൊടുത്തയച്ചത് (അപ്പോ. പ്ര. 20:4; എഫേസ്യർ 6:21; തീത്തോസ് 3:12)
71. ഉർബാനോസ്, മാസിയോണിയയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്ത (റോമർ 16:9)
72. സെനാസ്, അഭിഭാഷകനും ദിയസ്പോലീസിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തയും (തീത്തോസ് 3:13)

References

Demetrius (2002). *The Lives of the Saints*(Volume V). (Trans. Father Thomas Marretta). MO: Chrysostom Press.

Eusebius (1926). *Ecclesiastical history* (Books 1-5). (Trans. Kirsopp Lake). London: Harvard University Press.

<http://newadvent.org/fathers/0524.htm>

https://orthodoxwiki.org/Seventy_Apostles

<http://www.orthodox.net/saints/70apostles.html>

NAME INDEX (Volume XI)

Abraham of Keshkar	30
Antoninus, Zebinas, Germanus, And Mannathus	31
Aquila, the Apostle	01
Athanasius I Gammolo	39
Barsabas, Persian Martyr	38
Benjamin, Deacon & Martyr.....	34
Christina, Martyr.....	02
Cyril of Axiopolis	38
Eutychius, Disciple of Apostle John	05
Gregorius Paulos Behnam	07
Gregory of Nazianzus, the Elder.....	06
Hananiah who baptised St. Paul.....	08
Hermas, the Evangelist	36
Hesychius of Antioch, Martyr.....	37
Isaiah, the Solitary	19
John of Jerusalem.....	14
Kauma, Monk of Toralidon.....	15
Lydia, who sold purple cloth.....	10
Micah, the Prophet.....	04
Nicodemus	11

Nikitha, Martyr	20
Onesimus, Disciple of St. Paul	22
Patrobas, Philologus & Gaius	35
Phathiyoon (Pethion)	13
Philemon, the disciple of St. Paul	21
Pontius Pilate and his wife Procula.....	23
Sophia, the Martyr	25
Susanna, Virgin & Martyr.....	32
Theodorus, the Hermit	28
Trophimus, One among the Seventy-two	27

GENERAL INDEX

Volumes I to X

A

Abahai, the Martyr	Vol. III, 12
Abded Aloho II, Patriarch	Vol. III, 50
Abgar V, the Black	Vol. II, 54
Abraham Kidunay	Vol. VII, 40
Acacius of Aleppo	Vol. V, 53
Acacius of Melitene	Vol. IX, 39
Adai, the first Bishop of Edessa	Vol. VI, 25
Adrian with his wife Natalia, Martyrs	Vol. VI, 32
Agabus, The New Testament Prophet	Vol. X, 22
Agapius of Caesarea	Vol. IX, 01
Agatha, Martyr	Vol. II, 4
Aggai, the second Bishop of Edessa	Vol. VII, 13
Agnes, Virgin & Martyr	Vol. VII, 22
Ahathulla Bava	Vol. VI, 55
Aho, the Ascetic	Vol. VIII, 08
Ahudemeh, the Great Bishop	Vol. III, 53
Alexander, the Patriarch of Alexandria	Vol. VII, 28
Alexander, the Patriarch of Antioch	Vol. IX, 40
Alexander, the Patriarch of Constantinople	Vol. VI, 53
Ambrose, Saint	Vol. III, 32
Ammon (Amus) of Nitria	Vol. VII, 35
Amphlocius, Bishop of Iconium	Vol. IX, 02
Anastasia, the Martyr	Vol. V, 3
Andrew, the Disciple	Vol. III, 20
Anthimos, Episcopo of Nicomedia, the Martyr	Vol. VII, 19
Anthimus of Constantinople	Vol. IV, 62
Anthrayose, Kallada, Kerala, India	Vol. VI, 68
Antonius of Egypt	Vol. I, 28
Anysia, the Martyr	Vol. VII, 20

Aphrahat, Hermit	Vol. IV, 25
Aphrem I, the Patriarch of Antioch	Vol. I, 70
Aphrem, the Syrian	Vol. II, 69
Apollonia, the Martyr.....	Vol. VII, 17
Arnobius, the Martyr.....	Vol. V, 14
Arsenius, the Great.....	Vol. VIII, 43
Artemius, Martyr.....	Vol. VIII, 06
Athanasius Aphrem Barsoum, Archbishop	Vol. VI, 73
Athanasius Denho, Martyr	Vol. VIII, 04
Athanasius II (of Balad), the Patriarch of Antioch	Vol. X, 46
Athanatius of Alexandria	Vol. III, 40
Athanatius Paulose, Kadavil I.....	Vol. IV, 75
Athanatius Paulose, Saint.....	Vol. II, 41
Athanatius Shemavoon, the delegate	Vol. I, 102
Athanatius Yeshu Samuel.....	Vol. I, 97
Athnatius Paulose, Kadavil II	Vol. IV, 82
Augen of Clysma	Vol. IV, 23

B

Babula, the Patriarch of Antioch	Vol. III, 1
Babylas, the Patriarch of Antioch, the Martyr	Vol. VI, 58
Balai, Bishop of Balsh	Vol. IV, 39
Bar Hebraeus Gregorius Yuhanon.....	Vol. I, 82
Barbara and Juliana, Martyrs	Vol. II, 19
Bar-had- bashabo, Deacon & Martyr.....	Vol. VII, 38
Barnabas, the Apostle	Vol. VI, 12
Barsoumo, the chief of Mourners	Vol. I, 32
Bartholomew, The Disciple	Vol. III, 8
Baselius of Caesera, Saint.....	Vol. II, 35
Baselius Paulose II, the Catholicos.....	Vol. I, 85
Behnam and Sara, Martyrs.....	Vol. VIII, 31

C

Callistus, Episcopo of Rome.....	Vol. VII, 15
Carpos & Papylos, Martyrs	Vol. VI, 35
Christopher, the Martyr.....	Vol. IX, 41
Cipriyan, the Martyr.....	Vol. II, 14
Clement of Rome	Vol. IV, 1

Clemis Abraham.....	Vol. II, 93
Constantine I, the Great	Vol. IX, 27
Constantine, Bishop of Edessa.....	Vol. X, 10
Coorilos Geevarghese, Ambattu	Vol. V, 68
Coorilos Kuriakose, Poothicote	Vol. IV, 84
Coorilos Markose, Ramanthara	Vol. V, 76
Coorilos Paulose, St.....	Vol. IV, 51
Coorilos Yuyakim, the Delegate	Vol. IV, 47
Cosmas & Damian, Martyrs	Vol. VII, 24
Cyril of Alexandria	Vol. II, 72
Cyril of Jerusalem.....	Vol. VII, 45

D

Daniel, the Stylite.....	Vol. VII, 48
Deevannasios Shem'vun, Karavattuveettil	Vol. V, 65
Didymus, the blind.....	Vol. V, 59
Dimet (Dometius) of Persia	Vol. IX, 04
Dionysius II, the Patriarch of Antioch	Vol. X, 52
Dionysius Jacob bar Salibi.....	Vol. IX, 25
Dionysius Joseph, Pulikottil	Vol. IV, 71
Dionysius Michael	Vol. II, 84
Dionysius of Alexandria	Vol. III, 48
Dionysius of Milan, the Bishop	Vol. VI, 67
Dionysius Tell Mahre, the Patriarch of Antioch.....	Vol. VIII, 27
Dionysius, the Areopagite.....	Vol. VIII, 75
Dioscoros of Alexandria	Vol. III, 44
Dodo (Gregorius), the Saint.....	Vol. V, 36
Drosis, daughter of Emperor Trajan.....	Vol. VIII, 24

E

Eleuthrius of Nicomedia	Vol. X, 34
Elias (Elijah) I, the Patriarch of Antioch.....	Vol. X, 48
Elias III, the Patriarch of Antioch	Vol. II, 48
Epiphanius of Salamis, Egypt	Vol. IV, 33
Eudocia, Martyr	Vol. X, 29
Eugenia, Martyr	Vol. VIII, 52
Eulogius, Episcopo of Edessa.....	Vol. VIII, 40
Euphemia, Virgin & Martyr	Vol. VI, 38
Eusebius of Caeseria.....	Vol. IV, 16

Eusebius of Samosata, Martyr	Vol. X, 34
Evagrius, Ascetic and Writer.....	Vol. VIII, 49
Evodius, the Patriarch of Antioch, Martyr	Vol. VI, 51

F

Fabronia, the Martyr	Vol. V, 25
Felicitas of Rome and her seven children	Vol. IX, 06
Flavian, the Patriarch	Vol. V, 44
Fourty martyrs of Sebaste	Vol. I, 5

G

Gabriel of Thur'abdeen	Vol. VI, 47
George I, the Patriarch of Antioch	Vol. X, 25
George, Bishop of Arabs.....	Vol. IX, 30
George, Metropolitan of Basibrina	Vol. X, 53
George, Saint.....	Vol. I, 8
Gregorius Abdul Jaleel, Saint	Vol. II, 58
Gregorius Chathuruthil (of Parumala), St.....	Vol. I, 51
Gregorius Gheevarghese, Perumpallil	Vol. III, 63
Gregorius Gheevarghese, Vayaliparampil	Vol. VI, 76
Gregorius of Armenia, the Illuminator.....	Vol. VIII, 01
Gregorius Yuhanon, the Delegate	Vol. III, 79
Gregory of Nazianzen, the younger.....	Vol. III, 26
Gregory of Nyssa, Saint.....	Vol. II, 39
Gregory, the Wonderworker	Vol. VI, 44

H

Habib, the Martyr.....	Vol. V, 9
Helen, Queen.....	Vol. II, 66
Hesychius of Constantinople, the Martyr	Vol. VI, 18
Hilaria, the daughter of Emperor Zeno	Vol. VIII, 46
Hilarion, Abbot (of Gaza)	Vol. VII, 42
Hippolytus of Rome, the Martyr.....	Vol. VI, 28
Hosius (Ossius), Bishop of Cordova.....	Vol. IX, 32

I

Ignatius Nuh (Noah), the Patriarch of Antioch	Vol. VIII, 38
Ignatius, Noorono	Vol. I, 19
Iranaeus of Sirmium, the Martyr	Vol. VI, 30

Irenaeus, the Bishop of Lyons.....	Vol. VII, 9
Irene (Erini/Irini), the Martyr.....	Vol. VIII, 58
Isaac of Nineveh (Syrian)	Vol. VII, 69
Isaac, the Doctor	Vol. IV, 40
Isidore of Chios, the Martyr.....	Vol. VIII, 78
Ivanios Hidayathulla, the Delegate	Vol. IV, 64
Ivanios Philipose, Parappallil	Vol. V, 71
Ivanios Yuhanon, the Delegate	Vol. IV, 68
Ivanius, Gold-mouthed	Vol. I, 56

J

Jacob of Edessa	Vol. III, 68
Jacob of Edessa	Vol. VII, 72
Jacob of Sarug.....	Vol. I, 64
Jacob, The Disciple	Vol. I, 11
James of Jerusalem, Martyr	Vol. II, 10
James of Nisbis	Vol. II, 64
James, Bardeaus (Burd'ono)	Vol. I, 60
James, Son of Alphaeus	Vol. III, 16
Joachim & Hannah.....	Vol. IV, 14
John (Ivannis) of Edessa, Priest.....	Vol. X, 31
John (Yuhanon) of Tella.....	Vol. VIII, 62
John bar Aphthoonia	Vol. II, 76
John III of Sedre, the Patriarch of Antioch	Vol. VII, 64
John IX, Bar Shushan, the Patriarch of Antioch.....	Vol. VIII, 29
John of Arabia	Vol. V, 55
John of Damascus	Vol. IV, 44
John of Egypt, the Abbot	Vol. VII, 51
John the Merciful, the Patriarch of Alexandria	Vol. X, 38
John, Bishop of Dara.....	Vol. X, 13
John, the Baptist.....	Vol. I, 1
John, the Disciple.....	Vol. II, 61
Joseph of Arimathea	Vol. VI, 03
Joseph, The Just	Vol. III, 35
Juda, The Disciple	Vol. III, 6
Julius Elias, the delegate of Antioch.....	Vol. II, 89
Julius Geevarghese, Konatt.....	Vol. V, 62
Julius Kuriakose, Kochupurackal	Vol. V, 82

Julius of Rome, ...	Vol. III, 38
Julius Yacob, Madappattu	Vol. I, 89
Julius Yeshu Cicek, Holland	Vol. III, 82
Justin, the Martyr	Vol. VI, 15

K

Kuriakose and Yulithi, Martyrs	Vol. II, 12
Kuriakose Vanchithattil, Ramban	Vol. V, 85
Kuriakose, Metropolitan of Amid	Vol. X, 11
Kuriakose, the Patriarch of Antioch	Vol. V, 48

L

Lazarus of Bethany	Vol. IX, 09
Longinus, the Martyr	Vol. VI, 05
Lucianos, the Martyr.....	Vol. IX, 11
Luke, the Evangelist.....	Vol. I, 49

M

Macarius, Bishop of Jerusalem (the Lesser)	Vol. IX, 34
Macarius, the Egyptian (the Elder)	Vol. V, 19
Macrina, the Elder.....	Vol. IX, 12
Macrina, the younger	Vol. IV, 28
Maike, the Saint	Vol. V, 34
Mamas of Caesarea, the Martyr	Vol. VIII, 55
Marina, the Saint.....	Vol. V, 31
Mark, the Martyr.....	Vol. II, 6
Markos, the Solitary.....	Vol. X, 51
Martha, mother of Simeon, the Stylite (Younger)	Vol. X, 41
Marutha, the Maphrian.....	Vol. II, 82
Mary Magdalena	Vol. II, 74
Mary of Egypt.....	Vol. VII, 53
Mary, Mother of God	Vol. II, 23
Mathai of Mosul Dayro	Vol. IX, 37
Mathew, the Disciple	Vol. I, 43
Matthias, The Disciple	Vol. III, 10
Maximus, the Confessor	Vol. VII, 62
Meletius Barnaba, Homs	Vol. V, 74
Meletius, the Patriarch of Antioch	Vol. V, 41
Mena, the Martyr	Vol. V, 5

Mennas, the Martyr.....	Vol. VIII, 16
Michael Rabo, the Patriarch of Antioch	Vol. I, 90
Moses, the Ethiopian.....	Vol. VIII, 34
Moshe Bar Kipho.....	Vol. I, 95

N

Nicephorus, the Martyr	Vol. VI, 19
------------------------------	-------------

O

Ossyo, the Martyr.....	Vol. V, 17
Osthatheos Bennyamin Joseph	Vol. III, 74
Osthatheos Sleebe, St.	Vol. I, 35
Osthatheos Thomas, Panthalamakkil	Vol. IV, 86
Osthatheos, the Patriarch of Antioch	Vol. II, 79

P

Pachomius of Egypt, Saint.....	Vol. III, 29
Palladius, the Solitary	Vol. VIII, 72
Pambo, the Ascetic.....	Vol. VIII, 20
Pamphilus of Caesarea, the Martyr.....	Vol. VII, 26
Pantaenus of Alexandria (priest).....	Vol. VI, 10
Pantaleon, the Martyr	Vol. VI, 23
Paphnutius, Bishop of Upper Thebaid.....	Vol. IX, 14
Paul (I) of Edessa.....	Vol. VIII, 79
Paul of Tella	Vol. IX, 16
Paul of Thebaid	Vol. IV, 20
Paul, The Apostle	Vol. I, 16
Paulinus, Bishop of Trier	Vol. IX, 35
Paulus I, the Patriarch of Constantinople.....	Vol. X, 08
Pelagia of Antioch, Saint	Vol. III, 14
Pelagia of Tarsus, Virgin & Martyr	Vol. VI, 22
Peter II the Fuller, the Patriarch of Antioch	Vol. IX, 36
Peter III (IV), the Patriarch of Antioch	Vol. I, 66
Peter, the chief among Apostles	Vol. I, 13
Peter, the Patriarch of Alexandria	Vol. IX, 33
Philexenus of Mabbug, the Martyr	Vol. II, 21
Philexinose Yoochanon, Elappanal	Vol. VI, 70
Philexinose Yuhanon Dolabani of Mardin.....	Vol. VIII, 13
Philip, the Disciple	Vol. III, 18

Philogone, the Patriarch of Antioch.....	Vol. IX, 43
Philoxenos Samuel, Kodath	Vol. III, 60
Phocas of Sinope, the Gardner	Vol. IV, 8
Phocas, Bishop of Sinope	Vol. IX, 37
Polycarp of Smirna, the Martyr	Vol. III, 23
Polycarpus Geevarghese, Pallivadakkethil	Vol. V, 79
Porphyrius, Bishop of Gaza	Vol. X, 03
Porphyrius, the Patriarch of Antioch.....	Vol. X, 07
Prochoros, Bishop of Nicomedia	Vol. X, 01
Proclus, Patriarch of Constantinople.....	Vol. X, 15
Procopius, the Great Martyr.....	Vol. X, 17

R

Rabula of Edessa.....	Vol. II, 91
Romanos of Antioch	Vol. IX, 18

S

Sabas, Abbot and Martyr.....	Vol. X, 43
Sabas, the Ascetic.....	Vol. IX, 33
Sabina, Martyr.....	Vol. X, 27
Saliba Bar Khayrun, Malphono	Vol. X, 12
Seraphion, the Patriarch of Alexandria	Vol. IX, 42
Serapion, the Patriarch of Antioch	Vol. V, 39
Sergius and Baccus, Martyrs.....	Vol. II, 17
Sergius, the Patriarch of Antioch	Vol. IX, 44
Severios Paulose, Mulayirickal	Vol. IV, 78
Severius Gheevarghese, Edavazhikkal	Vol. III, 70
Severius, the Patriarch of Antioch	Vol. II, 45
Severus Sabukht, Bishop of Qinnestrin	Vol. VII, 67
Shalito, the Martyr	Vol. V, 21
Sharbil, the Martyr	Vol. IV, 4
Shem'vun of Jerusalem, the Martyr.....	Vol. V, 1
Shemvun of Qartmin.....	Vol. VII, 59
Shirin, the Great Martyr.....	Vol. X, 20
Shmuni, her seven children and Eliazar	Vol. VI, 07
Shukr Allah of Aleppo, Maphrian.....	Vol. III, 57
Silvanus, the Martyr.....	Vol. IX, 45
Silvester, the Patriarch of Rome	Vol. VII, 31

Simeon of Persia, the Martyr	Vol. X, 01
Simeon, the Aged & Morth Hannah	Vol. VI, 01
Simeon, the Zeolot	Vol. III, 3
Simon Theophilus, the Patriarch of Antioch	Vol. V, 46
Simon Zaytuni of Harran	Vol. VII, 75
Simon, the Martyr	Vol. V, 1
Simon, the Potter	Vol. IV, 42
Simon, the Stylite (Younger)	Vol. X, 50
Simon, the stylite	Vol. I, 40
Sisinnius, the Patriarch of Constantinople	Vol. X, 33
Stephen, the Martyr	Vol. II, 1

T

Tharakkos, Prokkos & Andronikkos, Martyrs	Vol. VI, 39
Thecla, the Saint	Vol. I, 45
Themotheos of Alexandria	Vol. IV, 59
Theodora, the Empress of Byzantine	Vol. VIII, 68
Theodosius, the Patriarch of Antioch	Vol. X, 49
Theodotus, the Martyr	Vol. VIII, 66
Theodotus, the Patriarch of Antioch	Vol. VII, 56
Theophilos Thomas, Moothedath	Vol. IV, 89
Theophilus of Alexandria	Vol. IV, 56
Thimotheos of Alexandria	Vol. IX, 21
Thimotheos Yacoub, Parekulam	Vol. I, 92
Thomas of Heraclea	Vol. VIII, 60
Thomas, The Apostle	Vol. I, 23
Timothy, the disciple of Apostle St. Paul	Vol. VII, 1
Titus, the disciple of Apostle St. Paul	Vol. VII, 5

X

Xystus II of Rome	Vol. IX, 23
-------------------------	-------------

Y

Yacoub III, the Patriarch of Antioch	Vol. I, 73
Yacoub, M'fasquo	Vol. IV, 12
Yeldho Baselius Maphrian, Saint	Vol. III, 54
Yuhanon of Mardin	Vol. VIII, 64
Yuhanon, the Bishop of Ephesus	Vol. V, 50

Z

Zakka I, the Patriarch of Antioch	Vol. VI, 61
Zeno, the Ascetic	Vol. IV, 37
Zenobius and Zenobia, Martyrs	Vol. VIII, 18
Zokhe (Nicholavos), Bishop of Moora (Myra)	Vol. VII, 33

Books by the Author

1. Rajan, K. M. (1991). *Queen of the Sacraments*. California, U.S.A.: St. Mary's J.S.O Church.
2. Rajan, K. M. (1993). *The prayer book of the Syrian Orthodox Church*. California, U.S.A.: St. Mary's J.S.O Church.
3. Rajan, K. M. (1999). *Perspectives in physical science teaching*. Kottayam, Kerala: Vidyarthi Mithram Press & Book Depot.
4. Rajan, K. M. (1999). *A treatise on form of style of thesis and disseration*. Mannanam, Kottayam: St. Joseph's Training College.
5. Rajan, K. M. (2002). Role of teacher education institutions in school management (pp. 165-172). In M. Mukhopadhyay (Ed.), *Secondary education: The challenges ahead*. New Delhi: NIEPA.
6. Rajan, K. M. (2003). *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും*. (Vol. I). Trivandrum: Lotus Publications.
7. Rajan, K. M. (2004). *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും* (Vol. II). Trivandrum: Lotus Publications.
8. Rajan, K. M. (2004). *Science of science education*. Mannanam, Kottayam: St. Joseph's Training College.
9. Rajan, K. M. (2006). *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും* (Vol. III). Trivandrum: Lotus Publications.
10. Rajan, K. M. (2007). *Martyrs, saints & prelates of the Syriac Orthodox Church* (Vol.I). Kottayam: The Travancore Syriac Orthodox Publishers.

11. Rajan, K. M., Sindhu B. S., George, J., Netto, S. G., & Sajan, R. K. (2008). *Teaching of Physical Science: Theory, Perspectives & Practice*. Mannanam, Kottayam: St. Joseph's Training College.
12. Rajan, K. M. (2009). *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും* (Vol. IV). Trivandrum: Lotus Publications.
13. Rajan, K. M., Sindhu B. S., George, J., Netto, S. G., & Sajan, R. K. (2010). *Teaching of Physical Science: Theory, Perspectives & Practice* (2nd rev. ed.). Mannanam, Kottayam: St. Joseph's Training College.
14. Rajan, K. M. (2010). *പരിശുദ്ധ മഞ്ഞനിക്കര ബാവായുടെ മലങ്കര സന്ദർശനം*. Kottayam: The Travancore Syriac Orthodox Publishers.
15. Rajan, K. M. (2011). *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും* (Vol. V). Kottayam: The Travancore Syriac Orthodox Publishers.
16. Rajan, K. M. (2012). *Martyrs, saints & prelates of the Syriac Orthodox Church* (Vol.II). Kottayam: The Travancore Syriac Orthodox Publishers.
17. Rajan, K. M. (2013). *Martyrs, saints & prelates of the Syriac Orthodox Church* (Vol.III). Kottayam: The Travancore Syriac Orthodox Publishers.
18. Rajan, K. M. (2016). *Martyrs, saints & prelates of the Syriac Orthodox Church* (Vol.IV). Puthencruz: J. S. C. Publications.
19. Rajan, K. M. (2016). *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും* (Vol. VI). Kottayam: The Travancore Syriac Orthodox Publishers.
20. Rajan, K. M. (2017). *Martyrs, saints & prelates of the Syriac Orthodox Church* (Vol.V). Puthencruz: J. S. C. Publications.
21. Rajan, K. M. (2017). *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും* (Vol. VII). Puthencruz: J. S. C. Publications..

22. Rajan, K. M. (2017). *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും* (Vol. VIII). Puthencruz: J. S. C. Publications.
23. Rajan, K. M. (2017). *St. Mary & The Apostles*. Puthencruz: J. S. C. Publications.
24. Rajan, K. M. (2017). *Holy Fathers of the Syrian Orient Entombed in Kerala*. Puthencruz: J. S. C. Publications.
25. Rajan, K. M. (2017). *Martyrs, saints & prelates of the Syriac Orthodox Church* (One Volume). Puthencruz: J. S. C. Publications.
26. Rajan, K. M. (2017). *Renowned Ascetics: Their Lives & Practices*. Puthencruz: J. S. C. Publications.
27. Rajan, K. M. (2017). *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും (250 ജീവചരിത്രം)*. Puthencruz: J. S. C. Publications.
28. Rajan, K. M. (2017). *വിശുദ്ധ കന്യകമറിയാമും അപ്പോസ്തോലന്മാരും*. Puthencruz: J. S. C. Publications.
29. Rajan, K. M. (2017). *സുപ്രസിദ്ധ സന്യാസികൾ: അവരുടെ ജീവിതവും സുകൃതങ്ങളും*. Puthencruz: J. S. C. Publications.
30. Rajan, K. M. (2018). *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും* (Vol. IX). Puthencruz: J. S. C. Publications..
31. Rajan, K. M. (2018). *Martyrs, saints & prelates of the Syriac Orthodox Church* (Vol. VI). Puthencruz: J. S. C. Publications.
32. Rajan, K. M. (2018). *സുറിയാനി സഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും, മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും* (Vol. X). Puthencruz: J. S. C. Publications.

Books Compiled, Edited & Reprinted

1. മോർ അന്തോണിയോസിന്റെ ജീവചരിത്രം. (2003). Kizhakkambalam: Religious Movement of Ancient Syrians (R.M.A.S.) - REPRINT
2. *Calendar of the Syrian Orthodox Church*. (2004). Kottayam: Travancore Syriac Orthodox Publishers.- EDITED
3. നിദ്രപ്രാപിക്കുന്നവർക്കുവേണ്ടിയുള്ള പ്രാർത്ഥനകളും ക്രമങ്ങളും. (2004). Arthat, Kunnankulam: St. Mary's Simhasanapally - COMPILED
4. സുറിയാനിസഭ പെരുന്താൾ വിശേഷദിവസങ്ങളിൽ വിശുദ്ധ കുർബാനയിൽ ഉപയോഗിക്കാവുന്ന ഗീതങ്ങൾ. (2005). Kurichy, Kottayam: Vishudha Magdhalana Mariyam Mandiram Chapel. - COMPILED
5. *Angel of peace - Platinum Jubilee Souvenir of St. Elias III* (2007). EDITED
6. Aphrem Basoum I (2016). *The Shorter Catechism of the Syrian Orthodox Church*. Puthencruz: J. S. C. Publications. REPRINT
7. Aphrem Basoum I (2017). *The Spiritual Treasures of Canonical Prayers*. Puthencruz: J. S. C. Publications. REPRINT
8. *Huthomo of the Holy Qurbono* (2016). Puthencruz: J. S. C. Publications. (worked with the translation and versification team).
9. *The prayer book of the Syrian Orthodox Church (for the season of Sleebo)*. (2017). Puthencruz: J. S. C. Publications. (worked with the translation and versification team).
10. *The order of the sacrament of Baptism & Matrimony* (2018). Puthencruz: J. S. C. Publications. (worked with the translation and versification team)
11. *The prayer book of the Syrian Orthodox Church (for the season of Qyomtho)*. (2018). Puthencruz: J. S. C. Publications. (worked with the translation and versification team)

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്

കോറെപ്പിസ്കോപ്പ കെ. മാണി രാജൻ 1958 ആഗസ്റ്റ് 10-ാം തീയതി ജനിച്ചു. ഇദ്ദേഹം രസതന്ത്രത്തിൽ B.Sc., M.Sc. എന്നീ ബിരുദങ്ങളും വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ B.Ed., M. Ed. എന്നീ ബിരുദങ്ങളും രസതന്ത്രബോധനരീതികളിൽ Ph. D. ബിരുദവും കരസ്ഥമാക്കി.

1971 ജനുവരി 31-ാം തീയതി ശുശ്രൂഷയ്ക്കായി ബ. കെ. വി. കുര്യാക്കോസച്ചൻ (പുണ്യശ്ലോകനായ കുരിയാക്കോസ് മോർ യൂലിയോസ് മെത്രാപ്പോലീത്ത) മദ്ബഹായിൽ ശുശ്രൂഷയ്ക്കായി പ്രവേശിപ്പിച്ചു. 1976 മാർച്ച് 14-ാം തീയതി B.Sc. വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നപ്പോൾ മഞ്ഞനിക്കര ദയറായിൽ വച്ച് മോർ യൂലിയോസ് യാക്കോബ് മെത്രാപ്പോലീത്തായിൽ നിന്നും കോറുയോ പട്ടവും, 1978 ജൂലൈ 23-ാം തീയതി ശ്രേഷ്ഠ ബസ്സേലിയോസ് പൗലോസ് രണ്ടാമൻ ബാവായിൽ നിന്നും യൗഹദയ ക്കിനൊ പട്ടവും സ്വീകരിച്ചു. 1984 ഒക്ടോബർ 12-ാം തീയതി മോർ ഒസ്താന്തിയോസ് ബെന്യാമിൻ ജോസഫ് മെത്രാപ്പോലീത്തായിൽനിന്ന് പൂർണ്ണ ശെമ്മാശപട്ടവും 1984 ഒക്ടോബർ 14-ാം തീയതി ദമസ്കോസിൽ വച്ച് പരിശുദ്ധ ഇഗ്നാത്തിയോസ് സഖാ ഇവാസ് ഒന്നാമൻ പാത്രിയർക്കീസ് ബാവായിൽ നിന്നും കശീശ പട്ടവും സ്വീകരിച്ചു. കുന്നംകുളം സിംഹാസനപള്ളിയിലെയും സഭയിലെയും ശുശ്രൂഷകളെ അംഗീകരിച്ച് പരിശുദ്ധ പാത്രിയർക്കീസ് ബാവാ 2000 മെയ് 12-ാം തീയതി ദമസ്കോസിൽ വച്ച് കുരിശുമാല നൽകി ആദരിച്ചു. 2009 ജനുവരി 24-ാം തീയതിയിലെ പരിശുദ്ധ പാത്രിയർക്കീസ് ബാവായുടെ E27/09 നമ്പർ കല്പനപ്രകാരം 2009 മെയ് 24-ാം തീയതി മോർ യൂലിയോസ് കുരിയാക്കോസ് തിരുമേനിയിൽനിന്ന് കോറെപ്പിസ്കോപ്പ സ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചു.

1982 ൽ കൊച്ചി കേന്ദ്രീയവിദ്യാലയത്തിൽ (P. G. T. in Chemistry) അദ്ധ്യാപകനായി ഔദ്യോഗിക ജീവിതമാരംഭിച്ചു. 1983ൽ

മാനാനം, സെന്റ് ജോസഫ്സ് ട്രെയിനിംഗ് കോളജിൽ അദ്ധ്യാപകനായി ജോലിയിൽ ചേർന്നു. 1984 മുതൽ കുനംകുളം സെന്റ് മേരീസ് പള്ളിയിൽ ശുശ്രൂഷകൾ നിർവ്വഹിച്ചുവരുന്നു. കാലി ഫോർണിയ സർവ്വകലാശാലയിൽ ഗവേഷണ വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്ന കാലഘട്ടത്തിൽ (1989-1993) ലോസ് ഏഞ്ചലസിലെ സെന്റ് മേരീസ് സിറിയൻ ഓർത്തഡോക്സ് സിംഹാസന പള്ളിയിൽ സേവനമനുഷ്ഠിച്ചു. 1994-2003 കാലഘട്ടത്തിൽ ഇത്തിത്താനം M.M.D.M. Patriarchal centreൽ ശുശ്രൂഷകൾ നിർവ്വഹിച്ചു. 2009-2016 കാലഘട്ടത്തിൽ തൃശ്ശൂർ സെന്റ് പീറ്റേഴ്സ് സിറിയൻ സിംഹാസന പള്ളിയിൽ ശുശ്രൂഷകൾ നിർവ്വഹിച്ചു.

Queen of the Sacraments, The prayer book of the Syrian Orthodox Church, Perspectives in physical science teaching, A treatise on form and style of thesis and dissertation, Science of science education, Martyrs, Saints & Prelates of The Syriac Orthodox Church (Vol. I-VI) സുറിയാനിസഭയിലെ രക്തസാക്ഷികളും പരിശുദ്ധന്മാരും മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും (Vol. I-X) എന്നീ പുസ്തകങ്ങളും അവതിലധികം സഭാസംബന്ധമായ ചെറിയ പുസ്തകങ്ങളും, ലഘുലേഖകളും, ലേഖനങ്ങളും, ഒന്നര ഡസനിലധികം ഗവേഷണ പ്രബന്ധങ്ങളും ഇദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹാത്മാ ഗാന്ധി സർവ്വകലാശാലയിൽ അച്ചന്റെ കീഴിൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ഗവേഷണം നടത്തി രണ്ടു വിദ്യാർത്ഥികൾ Ph.D. ബിരുദം നേടിയിട്ടുണ്ട്.

ദേശീയ അന്തർദേശീയ സെമിനാറുകളിൽ പ്രബന്ധങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുകയും, 1998ൽ മികച്ച ഗവേഷണപ്രബന്ധത്തിനുള്ള അവാർഡ് ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. U. G. C., N.C.T.E., K. P. S. C., S. C. E. R. T., I. A. S. E., S. M. E. എന്നിവയിൽ Subject Expert, Resource Person എന്നീ നിലകളിൽ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹാത്മാഗാന്ധി സർവ്വകലാശാലയിൽ വിദ്യാഭ്യാസഗവേഷണത്തിന് ഗൈഡ് എന്ന നിലയിലും പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

For soft copies of the books, visit : www.rajanchen.com